

MOKOMOJI MEDŽIAGA

Idėjos ugdymui:

kaip atskleisti
saugesnio interneto temas

MOKOMOJI MEDŽIAGA

Idėjos ugdymui: kaip atskleisti saugesnio interneto temas

Nacionalinė švietimo agentūra,
2020

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama
Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos
Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

ISBN 978-609-8275-21-6 (Internetinis)

© Nacionalinė švietimo agentūra, 2020

Turinys

Ižanginis žodis	4
Rodyklė	7
Internetinis saugumas – kaip apsaugoti save?	12
Internete nepaklysiu, naršysiu saugiai ir pamokysiu kitus	15
Elektroninis paštas. Laiškų rašymas ir siuntimas	21
Klasės valandėlė, skirta Saugesnio interneto dienai	24
Saugi socialinio tinklo paskyra	26
Asmeninės informacijos skelbimas socialiniuose tinkluose	28
Biologinis virusas. Kompiuterinis virusas. Integruota IT ir biologijos pamoka	32
Kūrinių autoriai ir jų teisės. Integruota IT, pilietinio ugdymo ir anglų kalbos pamoka	39
Mano skaitmeniniai pėdsakai. Etikos ir IT integruota pamoka, bendravimas internetinėje erdvėje	53
Saugesnio interneto pamoka „Ar saugus mano skaitmeninis AŠ“	55
Skaitmeninis pėdsakas internete	65
Ką mes skelbiame internete	71
V. Juknaitė ir šiandienos jaunimas: moralinių vertybių kaita. Integruota lietuvių kalbos ir informacinių technologijų pamoka	77
Internetas ir jo paslaugos	80
Internetas: galimybės ir jo keliami pavojai. Integruota anglų kalbos ir informacinių technologijų pamoka	82
Saugumas atliekant užduotis internete. Integruota anglų kalbos – istorijos pamoka „Senovės Egipto civilizacija“	85
Bendravimas socialiniuose tinkluose	91
Interneto nauda ir grėsmės	99
Kurkime saugų bendravimą socialiniuose tinkluose	114

Ižanginis žodis

XXI a. – skaitmeninis amžius su milžinišku tempu tobulėjančiomis skaitmeninėmis technologijomis. Jos vystosi rekordiniu greičiu keisdamos žmonių gyvenimą, darbą ir socialinį bendravimą. Juk tai, ką dar prieš 5–10 metų vadinome fantastika ar vos ne stebuklu, šiandien – jau tolima vakarykštė diena. Skaitmeninės technologijos suteikia žmonėms visai kitokias tobulėjimo galimybes visose gyvenimo srityse: greičiau pasiekiami informacija, platesnės darbo galimybės, įvairesnis ir platesnis bendravimo ir bendradarbiavimo tinklas, lengviau pasiekiamos žinios.

2021–2028 m. skaitmeninio švietimo veiksmų plano vienas iš dviejų strateginių prioritetų yra gerinti skaitmeninei pertvarkai būtinus skaitmeninius įgūdžius ir gebėjimus. Tam reikalingi:

- pagrindiniai skaitmeniniai įgūdžiai ir gebėjimai nuo pat ankstyvo amžiaus;
- skaitmeninis raštingumas, įskaitant kovą su dezinformacija;
- kompiuterinis ugdymas;
- geras technologijų, kurioms reikia didelio kiekio duomenų, pvz., dirbtinio intelekto, išmanymas ir supratimas;
- aukšto lygio skaitmeniniai įgūdžiai, kurie leidžia atsirasti daugiau skaitmeninių technologijų specialistų; taip pat reikia užtikrinti, kad tarp skaitmeninės srities studentų mergaitės ir jaunos moterys būtų vienodai atstovaujamos; tas pat pasakytina apie šios srities karjeras.

Su naujai ateinančiomis technologijomis ir naujai įsivardintais prioritetais švietime kyla ir nauji iššūkiai. Natūralu, kad turime keistis ir mes, ir mūsų darbas, mūsų taikomos metodikos ar pasirenkamos skaitmeninės mokymo priemonės. Taigi turi keistis ir mūsų pamokos. Ypač pamokos, skirtos saugesnio darbo interneto erdvėse kompetencijų ugdymui. Juolab, kad šias kompetencijas turime ugdyti ne tik per informacinių technologijų pamokas. Šias kompetencijas turime ugdyti visose veiklose pradėdami nuo pačių mažiausiųjų ugdytinių. Ir ugdyti turime visi bendrai – tiek IT mokytojai, tiek socialiniai pedagogai, tiek bibliotekininkai ar bet kurio kito dalyko mokytojai. Visi turime tapti saugesnio interneto ambasadoriais, kad mūsų ugdytiniai tikrai šioje neapbrėpiamoje erdvėje galėtų dirbti saugiau. Mokinį e. saugumas turėtų būti visų švietimo dalyvių prioritetas. Tik suvieniję bendras jėgas galime tikėtis, kad mokiniai jausis saugiai internete ir naudosis technologijomis atsakingai, pagarbiai, kritiškai ir kūrybingai.

Igyvendinant Europos infrastruktūros tinklų priemonės bei Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos lėšomis finansuojamo telekomunikacijų sektoriaus Saugesnio interneto projektą „Saugesnis internetas: draugiskasinternetas.lt III“, įvairių dalykų mokytojai, mokyklų bibliotekininkai ir pagalbos mokiniui specialistai e. mokymų Saugesnio interneto ambasadoriams „Saugesnio interneto ambasadoriaus veikla šiuolaikinėje mokykloje: bendruomenės telkimas, užtikrinant saugią elektroninę erdvę mokiniams“ metu susipažino su saviraišką skatinančiais įrankiais, mokėsi juos kūrybingai naudoti plėtojant saugesnio ir geresnio interneto vaikams (angl. *Better internet for kids*) idėjas. Kartu rengė pamokų, tėvų susirinkimų ar mokyklos planus, susijusius su saugesnio interneto veikla.

Mokymuose lektoriai ir dalyviai dalinosi patirtimi, kaip efektyviau turimą patirtį skleisti mokyklos bendruomenėje ir telkti ją bendroms veikloms, užtikrinančioms saugią elektroninę erdvę savo mokiniams.

Taigi į šį metodinį leidinį įtraukėme įvairių sričių atstovų sukurtas pamokas. Jose rasite ir integruotų kelių dalykų veiklų aprašymų. Labai tikimės, kad aprašytos pamokos paskatins jus kūrybingai įtraukti į savo veiklas saugaus ir atsakingo naudojimosi internetu temas.

Sėkmingo naudojimosi.

Giedrė Čiapienė,
Švietimo pagalbos departamento metodininkė,
Nacionalinė švietimo agentūra, Saugesnio
internetu (SI) ambasadorių koordinatorė,

Giedrė Sudniutė,
Utenos Dauniškio gimnazijos
IT mokytoja metodininkė, SI ambasadorė,

Rengiant metodinį leidinį konsultavo:
Salomėja Biltlieriūtė
Saugesnio internetu projekto vadovė

Pamokas rengiančius mokytojus konsultavo ir jas leidiniui atrinko Saugesnio interneto ambasadorės:

Agnė Adamonytė,
Vilniaus Martyno Mažvydo progimnazijos anglų kalbos vyr. mokytoja

Ingrida Kupčiūnienė,
Kaišiadorių Algirdo Brazausko gimnazijos informacinių technologijų mokytoja metodininkė

Jolanta Leonavičienė,
Kauno „Vyturio“ gimnazijos informacinių technologijų mokytoja ekspertė

Giedrė Sudniutė,
Utenos Dauniškio gimnazijos IT mokytoja metodininkė

Svetlana Sčastnaja,
Vilniaus r. Nemenčinės Gedimino gimnazijos matematikos ir informacinių technologijų mokytoja metodininkė

Rodyklė

Pamokos suskirstytos pagal veiklas ir kiekvienoje veikloje pagal amžių.

Trumpas veiklos pavadinimas	Tema	Gebėjimai	Amžiaus grupė	Autorius
Internetinis saugumas	Internetinis saugumas – kaip apsaugoti save?	Mokėjimas mokytis, bendravimas gimtąja kalba, socialiniai ir pilietiniai gebėjimai, skaitmeninis raštingumas, kritinis mąstymas	1–4 klasės	Saulė Tikškuvienė
Internetu naudojuosi saugiai ir to mokau kitus	„Internetu nepaklysiu, naršysiu saugiai ir pamokysiu kitus“	Mokymasis mokytis, skaitmeninis raštingumas, socialiniai gebėjimai, kritinis mąstymas	8–9 metai (3 kl.)	Rūta Bakūnienė
Bendravimas elektroniniu paštu	Elektroninis paštas. Laiškų rašymas ir siuntimas	Bendravimo, mokėjimo mokytis	12 metų (6 klasė)	Danguolė Meldžiūnaitė
Atsakingas elgesys socialiniuose tinkluose	Klasės valandėlė, skirta Saugesnio interneto dienai	Mokės patys elgtis saugiai ir apgalvotai, išvengs nemalonių situacijų ir apsaugos kitus. Susipažins su pavojais, slypinčiais internete, ir būdais, kaip jų išvengti.	11–14 metų	Renata Babravičienė

Trumpas veiklos pavadinimas	Tema	Gebėjimai	Amžiaus grupė	Autorius
Aš socialiniame tinkle	Saugi socialinio tinklo paskyra	Informacinių ir komunikacinių technologijų taikymo; saugiai naudotis interneto paslaugomis; skaitmeninio raštingumo	5–6 klasės	Vaida Abromavičienė
Asmeninė informacija socialiniuose tinkluose	Asmeninės informacijos skelbimas socialiniuose tinkluose	Gebėjimai įvertinti, sugretinti informaciją. Gebėjimai diskutuoti, bendradarbiauti, pristatyti savo darbą. Gebėjimai saugiai ir atsakingai naudotis internetu.	7–8 klasė	Rima Žemaitytė
Kuo panašūs virusai gamtoje ir kompiuteriuose?	Biologinis virusas. Kompiuterinis virusas. Integruota IT ir biologijos pamoka	Bendravimo, gebėjimo mokyti	7 klasė	Evelina Bujanauskienė
Gerbkime autorių teises	Kūrinių autoriai ir jų teisės (integruota IT, pilietinio ugdymo ir anglų kalbos pamoka)	Gerbti autorių teises. Savarankiškai ir tikslingai ieškoti informacijos internete, elektroniniuose ar spausdintuose leidiniuose. Aktyviai reikšti savo poziciją. Komunikuoti anglų kalba. Kūrybiškai taikyti IKT.	14–18 metų	Jolanta Leona- vičienė

Trumpas veiklos pavadinimas	Tema	Gebėjimai	Amžiaus grupė	Autorius
Skaitmeninio bendravimo pėdsakas	Mano skaitmeniniai pėdsakai. Etikos ir IT integruota pamoka, bendravimas internetinėje erdvėje	Virtualaus bendravimo, skaitmeninio raštingumo, kritinio mąstymo ir bendradarbiavimo	5 klasės	Algita Šablinskienė
Ar saugus mano skaitmeninis AŠ	Saugesnio interneto pamoka	Bendravimo, bendradarbiavimo, kritinio mąstymo, informacijos rinkimo ir apdorojimo, saugaus ir atsakingo skaitmeninių priemonių naudojimo	14–16 metų	Giedrė Sudniūtė
Mano skaitmeniniai pėdsakai	Skaitmeninis pėdsakas internete	Saugaus elgesio internete: mokiniai sužinos, kaip svarbu, ką tu veiki internete; supras savo elgesio viešojoje erdvėje pasekmes; išmoks atpažinti savo skaitmeninės tapatybės pėdsakus.	15–16 metų (9–10 klasės)	Ingrida Kupčiūnienė
Skaitmeninis pėdsakas	Ką mes skelbiame internete	Socialinė kompetencija – su mokiniais bus aptariama, kaip tinkamai elgtis elektroninėje erdvėje; Pažinimo kompetencija – mokiniai suras tinkamas poras (nuotraukos ir būdvardžio); Komunikavimo kompetencija – mokysis išklaudyti kito nuomonę bei argumentuotai pagrįsti savąją.	14–15 metų	Svetlana Sčastnaja

Trumpas veiklos pavadinimas	Tema	Gebėjimai	Amžiaus grupė	Autorius
Morali- nių verty- bių kaita	V. Juknaitė ir šiandienos jaunimas: moralinių vertybių kaita. Integruota lietuvių kalbos ir informacinių technologijų pamoka	Analizuoti grožinio kūrinio turinį, raišką, kontekstą bei jų sąsajas. Saugiai ir atsakingai naudotis socialiniais tinklais.	9 klasė	Rasa Alaburdienė
Inter- netinis draugas	Internetas ir jo paslaugos	Saugiai naudosis sinchroninėmis ir asinchroninėmis bendravimo priemonėmis (socialiniais tinklais, pokalbių svetainėmis), laikysis etikos taisyklių.	5–8 klasė	Dalia Balčiūnienė
Interne- tas: gali- mybės ir jo kelia- mi pa- vojai	Integruota anglų kalbos ir informacinių technologijų pamoka	Ugdyti gebėjimą saugiai ir atsakingai naudotis internetu, lavinti kritinį mąstymą, anglų kalbos bei informacinių technologijų naudojimo įgūdžius	7–8 klasės	Giedrė Makavičienė
Saugu- mas at- liekant užduotis internete	Integruota anglų kalbos – istorijos pamoka. Senovės Egipto civilizacija angl. <i>The civilization of an Ancient Egypt</i>	Bendravimas ir bendradarbiavimas gimtąja ir anglų kalba, mokymasis mokytis, skaitmeninis raštingumas.	13–14 metų	Jurgita Karkauskienė

Trumpas veiklos pavadinimas	Tema	Gebėjimai	Amžiaus grupė	Autorius
Pavojai internete	Bendravimas socialiniuose tinkluose	Pasitikrins savo žinias apie veiklą virtualioje erdvėje, numatys savo elgesio pasekmes bei tinkamai išnaudos interneto galimybes sparčiai besikeičiančiose aplinkose	9–10 klasės	Vaida Martyšienė
Interneto privalumai ir pavojai	Interneto nauda ir grėsmės	Žinos ir kritiškai vertins interneto privalumus ir jame slypinčius pavojus. Mokės naudotis internetu taip, kad nepakenktų sau, savo sveikatai	9–10 klasė	Virginija Kašėtienė
Kaip nesielgti socialiniuose tinkluose	Kurkime saugų bendravimą socialiniuose tinkluose. Integruota vaizdo klipo kūrimo pamoka.	Gilinti saugaus internetinių socialinių tinklų naudojimo gebėjimus	16–18 metai	Vita Mikšienė, Rasa Dementavičienė, Modestas Mastavičius

Internetinis saugumas – kaip apsaugoti save?

Trumpas veiklos pavadinimas	Internetinis saugumas
Autorius	Saulė Tiškuvienė
Mokykla	Raseinių r. Ariogalos gimnazija
Tema	Internetinis saugumas – kaip apsaugoti save?
Gebėjimai	Mokėjimas mokytis, bendravimas gimtąja kalba, socialiniai ir pilietiniai gebėjimai, skaitmeninis raštingumas, kritinis mąstymas
Lygis	☒ Lengvas ☐ Vidutinis ☐ Sunkus
Amžiaus grupė	1–4 klasės
Trukmė	45 min.
Pamokos tikslas	Supažindinti su pavojais, slypinčiais internete, ir būdais, kaip jų išvengti. Mokyti saugiai elgtis internete. Mokytojai padedant sukurti žaidimą.
Įvadas	Mokiniai stebės sukurtus komiksus, taip susipažins su saugaus elgesio taisyklėmis internete. Naudodamiesi „Avatarmaker“ programėle, kurs avatarus. Vėliau juos ir „virusus“ sukels į mokytojos pateiktą padalomąją medžiagą ir sukurs žaidimą. Programuos saugų kelių iki avataro ir patikrins saugaus elgesio internete taisykles. Žinias apibendrins žaisdami „Kahoot“.
Priemonės	Kompiuteriai, interaktyvi lenta, nuorodos, padalomoji medžiaga, apskritimo žemėlapis, komiksai

<p>1 žingsnis (5 min.)</p>	<p>Lentoje nupiešiamas arba demonstruojamas minčių žemėlapių tipas – apskritimo žemėlapis. Mažojo apskritimo viduryje užrašytas žodis – saugumas.</p> <p>Mokiniai išsako savo nuomones, kas yra saugumas. Sutrumpintos mokinių mintys užrašomos tarp centrinio ir išorinio apskritimo.</p> <p>Jei mokiniai šiek tiek vyresni – 3 ar 4 klasės – jie patys gali užrašyti savo mintis interaktyvioje lentoje https://whiteboard.fi/.</p> <p>Vėliau prieš žodį „saugumas“ užrašomas žodis „internetinis“, tuomet mokiniai perskaito „Internetinis saugumas“.</p> <p>Mokiniai diskutuoja, kas tai galėtų būti. Mokytoja apibendrina, nurodo saugaus interneto svetaines.</p> <p>https://www.draugiskasinternetas.lt/ https://www.epilietis.eu/</p>
<p>2 žingsnis (10 min.)</p>	<p>Mokytoja siūlo mokiniams pasižiūrėti kitų jos mokinių sukurtus komiksus „Įveik Perkūno virusą“, „Išgelbėtas zuikis“ ir susipažinti su saugaus interneto taisyklėmis.</p> <p>https://saule.ucoz.com/Komiksas.mp4 https://saule.ucoz.com/Komiksas_2ak.mp4</p> <p>Po komiksų peržiūros būtina įsitikinti, ar mokiniai suprato filmukuose pavaizduotas istorijas. Tad komiksai dar kartą demonstruojami, stabdomi, pateikiami klausimai mokiniams.</p> <p>Pavyzdžiui:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ką reikia daryti, norint naudotis kompiuteriu? • Ar galima savo nuotraukas kelti į internetą? • Ar reikia atidaryti visus gautus elektroninius laiškus? Kodėl? <p>Taip vaizdžiai mokiniai supažindinami su pagrindinėmis saugaus interneto taisyklėmis.</p>

3 žingsnis (25 min.)	<p>Diskutuojama, ką daryti, norint pasikeisti savo vartotojo profilio nuotrauką.</p> <p>Mokytoja tuomet pasiūlo susikurti avatarą – skaitmeninį auto-portretą. Avataras kuriamas virtualioje erdvėje, tad nereikia net registruotis.</p> <p>https://avatarmaker.com/</p> <p>Jei ugdytiniai yra trečios ar ketvirtos klasės mokiniai, galima pasiūlyti susikurti avatarą per voki.com.</p> <p>Vėliau sukurtus avatars, „virusus“ mokiniai sukelia į mokytojos anksčiau atsiųstą padalimosios medžiagos lapą. Taip sukuria žaidimą „Padėk man išvengti virusų“ ir suprogramuoja saugų kelią iki savo avatara.</p>
4 žingsnis (5 min.)	<p>Mokiniai žaidžia „Kahoot“ ir atsako į klausimus.</p> <p>https://play.kahoot.it/v2?quizId=8ecdc96c-7820-4dfe-acae-d006baa0cfa0</p> <p>Aptariama, kaip sekėsi, ką sužinojo.</p> <p>Mokiniai už atliktas veiklas į knygelę „Mano pasiekimų kaleidoskopas“ įsiklijuoja lipduką.</p>
Tolesni veiksmai	<p>Mokiniai išbando kitų savo klasės draugų sukurtus žaidimus, programuoja kelius iki avatara, stengdamiesi išvengti virusų. Imituoja roboto judesius ir eina rodyklių nurodytomis kryptimis. Neteisingai suprogramavus kelią, draugai pateikia klausimą iš saugaus interneto taisyklių. Jei mokinys atsako teisingai, gali pataisyti suprogramuotus žingsnius. Neteisingai atsakęs „susprogsta“ – iškrenta iš žaidimo.</p>
Nuorodos	<p>Komiksai:</p> <p>https://saule.ucoz.com/Komiksas.mp4</p> <p>https://saule.ucoz.com/Komiksas_2ak.mp4</p> <p>https://saule.netboard.me/1b/?tab=230364#</p> <p>Kahoot</p> <p>https://play.kahoot.it/v2?quizId=8ecdc96c-7820-4dfe-acae-d006baa0cfa0</p> <p>Avatarmaker</p> <p>https://avatarmaker.com/</p> <p>Saugaus interneto svetainės:</p> <p>https://www.draugiskasinternetas.lt/</p> <p>https://www.epilietis.eu/</p>

Internete nepaklysiu, naršysiu saugiai ir pamokysiu kitus

Trumpas veiklos pavadinimas	Internetu naudojuosi saugiai ir to mokau kitus!
Autorius	Pradinių klasių mokytoja Rūta Bakūnienė
Mokykla	Vilkaviškio r. Pilviškių „Santakos“ gimnazija
Tema	„Internete nepaklysiu, naršysiu saugiai ir pamokysiu kitus“
Gebėjimai	Mokymasis mokytis, skaitmeninis raštingumas, socialiniai gebėjimai, kritinis mąstymas
Lygis	☐ Lengvas ☒ Vidutinis ☐ Sunkus
Amžiaus grupė	8–9 metai (3 kl.)
Trukmė	1–2 pamokos
Pamokos tikslas	<p>Susieti saugų naudojimąsi internetu su kasdieniu mokinių gyvenimu.</p> <p>Paskatinti mokinius paanalizuoti, ką reiškia būti saugiam virtualioje erdvėje.</p> <p>Išsiaiškinti, kaip surasti aktualius ir kokybiškus pamokinės veiklos išteklius.</p> <p>Sukurti žaidimą visoms pradinėms klasėms.</p>
Įvadas	<p>Šiais technologijų laikais jau pradinėse klasėse mokinių rankose dažniau yra IKT priemonės nei pieštukai. Interneto platybėse galima ne tik atrasti viliojantį pasaulį, bet ir pasiklysti. Labai svarbu jau pradiniame ugdyme kalbėtis su mokiniais apie saugumą internete. Kaip tai padaryti, kaip išugdyti vaikų kritinį mąstymą, kaip sugeneruoti veiklą, kad vaikai patys atrastų, kas yra saugumas. Mokiniai sparčiai žengia inovacijų keliu. O kaip tai daryti saugiai? Siūlau keletą priemonių, kurios pasitvirtino mano darbe.</p>

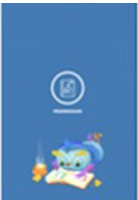

Priemonės	Planšetiniai kompiuteriai, Blue – Bot robotukai, mokytojos paruoštos situacijų kortelės, programėlė Comic Strep Creator, papildomas lapas su siūlomomis svetainėmis, balto popieriaus 15x15 kortelės, paruoštos kodų kortelės.
1 žingsnis (15 min.)	<p>Pokalbis „Aš ir internetas“.</p> <p>Vaikai pasakoja, remdamiesi savo patirtimi, kaip supranta, kas yra internetas, kokia jo paskirtis.</p> <p>Mokiniam skiriama užduotis. Mokiniai planšetiniuose kompiuteriuose „Comic Strep Creator“ programėlėje sukuria komiksą apie saugų naršymą internete.</p> <p>Kuria su draugu poroje. Pristato klasės draugams.</p>
2 žingsnis (15 min.)	<p>Problemos radimas. Pamokos uždavinių suformulavimas kartu su mokiniais.</p> <p>Svarstoma, ar visi teisingai sudarė komiksus? Kas yra saugumas? Klaidos dar netaisomos.</p> <p>Peržiūrimas video „Kaip užtikrinti saugų naršymą internete“ (lietuvių kalba, trukmė 1:45 min.)</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=IHBhBsh7hGM</p> <p>ir tada ištaisomos sukurtų komiksų klaidos. Mokiniai išsiaiškina, kaip reikia saugiai naršyti internete. Kaip elgtis ištikus grėsmei, kaip atpažinti grėsmę.</p>
3 žingsnis (10 min.)	<p>Situacijų kortelės. Jų analizė. Darbas porose.</p> <p>Kiekviena mokinių pora gauna mokytojos paruoštas korteles (1 priedas), jas išsprendžia ir siunčia kitoms draugų poroms.</p> <p>Draugai vertina + (pritariam), - (nepritariam).</p> <p>Veiklos refleksija: Ką sužinojo naujo? Kiek teisingai atsakė? Kodėl pasirinko tokius atsakymus? Kokių idėjų dar galima pasiūlyti? Klaidų analizė. Išklausomos ir pagrindžiamos mokinių nuomonės.</p>

<p>4 žingsnis (20-25 min.)</p>	<p>Saugus internetas</p> <p>Mokiniam pateikiamas sąrašas su svetainėmis. Vaikai ir kitose pamokose naudos šį lapą ir žymės, kokią pasirinks svetainę atitinkamai informacijai ieškoti, atlikti įvairias užduotis (2 priedas). Galima pagal poreikį parinkti ir kitas saugias svetaines. Taip vaikams (ypač pradinukams) bus lengviau susiorientuoti virtualioje erdvėje. Tuščiuose langeliuose vaikai uždeda varnelę, jei naudojosi šia svetaine.</p> <p>Pagal pateiktą svetainių sąrašą kuriamas kilimėlis „Blue Bot“ robotukams. Mokiniai porose piešia svetainių ženklus. Paruošiami popieriaus lapeliai 15x15. Sukuriamas žaidimas „Internete būk saugus“. Vaikai išsitraukia paruoštą kodą (3 priedas) ir užprogramuoja bitutę. Dar vienas žaidimo variantas: vaikai žaidžia porose. Vienas sukuria ir užrašo kodą lapelyje, kitas programuoja bitutę. Atlikę užduotį, mokiniai susikeičia vietomis.</p> <p>Sukurtas kilimėlis pristatomas visiems pradinukams. Mokiniai gerai įsimena saugias svetaines, reflektuodami jas įvardina, atpažįsta ir suranda internete.</p>
<p>Tolesni veiksmai</p>	<p>Atliekamas testas „Ar esi saugus internete“. Įsivertina patys mokiniai.</p> <p>http://testas.draugiskasinternetas.lt/</p>
<p>Nuorodos</p>	<p>https://www.youtube.com/watch?v=IHBhBsh7hGM (saugus naršymas, 2 žingsnio veikla)</p> <p>http://testas.draugiskasinternetas.lt/ (testas, tolesnių veiksmų veikla)</p> <p>https://www.draugiskasinternetas.lt/</p>

Priedas Nr. 1

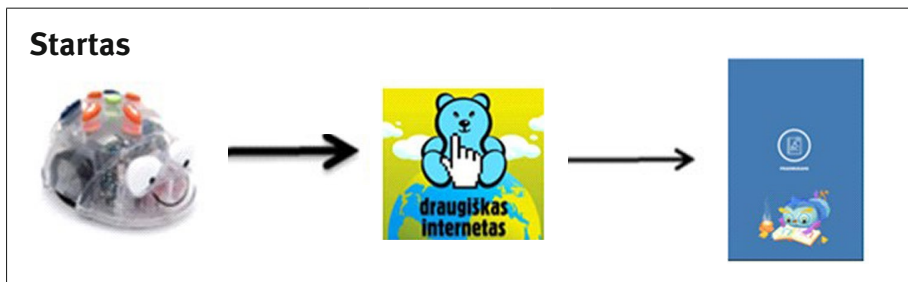
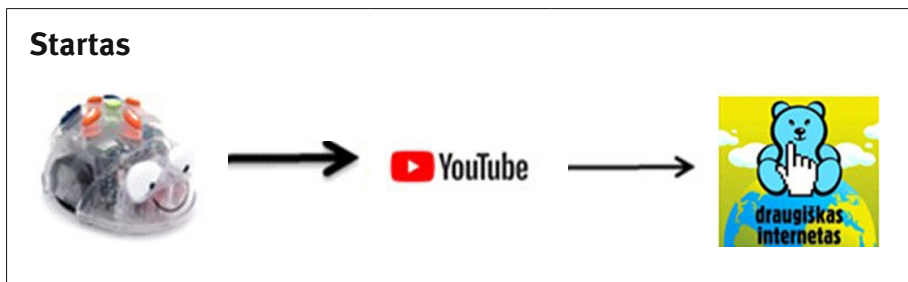
<p>Esi socialiniuose tinkluose. Turi net 4 naujus kvietimus draugauti. Priimi naujus draugus? (+,-)</p> 	<p>Gavai elektroninį laišką, bet nežinai iš ko. Ar reikia pasitarti su tėvais prieš atidarant laišką? (+,-)</p> 	<p>Tavo klasės draugas žaidžia žaidimą internete. Jis labai susidomėjęs apie jį pasakoja. Tau atsiunčia nuorodą. Atidarius ją, prašoma įvesti savo asmeninius duomenis. Ar reikia pasitarti su tėvais? (+,-)</p> 			
<p>Taip</p>	<p>Ne</p>	<p>Taip</p>	<p>Ne</p>	<p>Taip</p>	<p>Ne</p>
<p>Mokytoja atsiuntė tau į naujos mokomosios programėlės nuorodą. Ar reikia pasitarti su tėvais, jei nori atsidaryti nuorodą? (+,-)</p> 	<p>Ar galima žiūrėti youtube kanalu visą pateiktą informaciją? (+,-)</p> 	<p>Gauni žinutes iš nepažįstamų žmonių. Ar gali jiems atrašyti nepasitaręs su tėvais? (+,-)</p> 			
<p>Taip</p>	<p>Ne</p>	<p>Taip</p>	<p>Ne</p>	<p>Taip</p>	<p>Ne</p>
<p>Tau reikia susikurti prisi- jungimo vardą ir slapta- žodį. Tu užrašai išgalvotą vardą ir susikuri slaptažo- dį iš įvairių skaičių, raidžių.</p> 	<p>Ar reikia laikytis namų susitarimų dėl naudojimo- si internetu. Kodėl?</p> 	<p>Ar gali pasakyti savo elek- troninio pašto slaptažodį geriausia draugui?</p> 			
<p>Taip</p>	<p>Ne</p>	<p>Taip</p>	<p>Ne</p>	<p>Taip</p>	<p>Ne</p>

Priedas Nr. 2

 <input data-bbox="480 362 534 414" type="checkbox"/>	 <input data-bbox="943 362 998 414" type="checkbox"/>
 <input data-bbox="480 593 534 646" type="checkbox"/>	 <input data-bbox="943 593 998 646" type="checkbox"/>
 <input data-bbox="480 820 534 873" type="checkbox"/>	 <input data-bbox="943 820 998 873" type="checkbox"/>
 <input data-bbox="480 1048 534 1101" type="checkbox"/>	 <input data-bbox="943 1048 998 1101" type="checkbox"/>
 <input data-bbox="480 1284 534 1337" type="checkbox"/>	 <input data-bbox="943 1284 998 1337" type="checkbox"/>
 <input data-bbox="480 1512 534 1565" type="checkbox"/>	 <input data-bbox="943 1512 998 1565" type="checkbox"/>

Priedas Nr. 3

Kodavimo kortelių pavyzdžiai (galimi įvairūs variantai)

Elektroninis paštas. Laiškų rašymas ir siuntimas

Trumpas veiklos pavadinimas	Bendravimas elektroniniu paštu
Autorius	Danguolė Meldžiūnaitė
Mokykla	Ignalinos gimnazija
Tema	Elektroninis paštas. Laiškų rašymas ir siuntimas
Gebėjimai	Bendravimo, mokėjimo mokytis
Lygis	☐ Lengvas ☒ Vidutinis ☐ Sunkus
Amžius	12 metų (6 klasė)
Trukmė	2 pamokos
Pamokos tikslas	Supažindinti su elektroniniu paštu. Paaiškinti, kaip saugiai juo naudotis.
Įvadas	Elektroninis paštas – viena iš labiausiai paplitusių komunikacijos priemonių. Kiekvienam svarbu mokėti susikurti el. pašto dėžutę, tinkamai ja naudotis (siųsti laiškus, prikabinti priedus, mokėti perskaityti gautus laiškus). Taip pat svarbu el. pašte turimą informaciją apsaugoti.
Priemonės	Kompiuteris, video, internetas
1 žingsnis (5 min.)	Elektroninis paštas. Kam jis reikalingas. Vaizdo įrašo peržiūra: „Kam yra reikalingas elektroninis paštas? 6 klasei“ (lietuvių k., trukmė 1:17 min.) http://vaizdopamokos.lt/it/kam-yra-reikalingas-elektroninis-pastas-6-klasei/

<p>2 žingsnis (20 min.)</p>	<p>Kur galiu susikurti el. pašto dėžutę? Mokytojas pateikia pavyzdžių, kur galima susikurti el. pašto dėžutę. Vaizdo įrašo peržiūra: „Kaip susikurti elektroninį paštą? 6 klasei“ (lietuvių k., trukmė 2:23 min.) https://www.youtube.com/watch?v=47_xalRReMo Parodo mokiniams, kaip užsiregistruoti Gmail. Vaizdo įrašo peržiūra: „Gmail registracija – kaip susikurti gmail elektroninį paštą“ (lietuvių k., trukmė 6:31 min.) https://www.youtube.com/watch?v=vYJwk-wX3zM Mokiniai susikuria savo pašto dėžutes.</p>
<p>3 žingsnis (15 min.)</p>	<p>Koks slaptažodis yra saugus? Mokiniams pateikiama informacija, kokį slaptažodį laikome saugiu. Straipsnis internete https://www.esaugumas.lt/lt/e.-privatumas/slapta zodziai/276 Mokiniai sugalvoja po 2 saugių slaptažodžių pavyzdžius. Aptariame jų sugalvotus variantus.</p>
<p>4 žingsnis (20 min.)</p>	<p>Kokios yra el. laiškų rašymo taisyklės? Diskusija. Kokių taisyklių reikėtų laikytis rašant el. laiškus. Aptariame ir išskiriame 3–5 pagrindines ir užrašome lentoje. Straipsnis internete https://www.smaizys.lt/informacines-technologijos/etiketas-rasant-elektroninius-laiskus/ (galima integracija su etika)</p>
<p>5 žingsnis (25 min.)</p>	<p>Darbas su el. paštu. Vaizdo įrašo peržiūra: http://vaizdopamokos.lt/it/darbas-su-el-pastu-laisku-siuntimas-atsargus-elgesys-su-laiskais-6-klasei/ Mokiniai turi parašyti el. laišką laikydamiesi aptartų taisyklių. Laiškai galėtų būti skirti klasės draugui, seneliams, mokytojui. Mokiniams galima duoti išsitraukti lapelius, kam jie turės rašyti laišką. El. pašto adresą, kuriuo rašys laiškus, reikėtų duoti bendrą (mokytojo), kad kitą pamoką galima būtų aptarti, kaip mokiniai laikėsi aptartų taisyklių.</p>
<p>6 žingsnis (5 min.)</p>	<p>Pamokos refleksija.</p>

Tolesni veiksmai	Mokiniai turės susikūrę el. pašto dėžutes ir mokės rašyti laiškus, laikydamiesi laiškų rašymo taisyklių, bei žinos, su kokio tipo laiškais reikėtų elgtis atsargiau.
Nuorodos	<p>Įvadas: http://vaizdopamokos.lt/it/kam-yra-reikalingas-elektroninis-pastas-6-klasei/</p> <p>Kur galiu susikurti el. paštą: https://www.youtube.com/watch?v=vYjwk-wX3zM https://www.youtube.com/watch?v=47_xalRReMo</p> <p>Slaptažodis: https://www.esaugumas.lt/lt/e.-privatumas/slaptazodziai/276</p> <p>Taisyklės: e-laiskai.pdf https://www.smaizys.lt/informacines-technologijos/etiketas-rasant-elektroninius-laiskus/</p> <p>Darbas su el. paštu: http://vaizdopamokos.lt/it/darbas-su-el-pastu-laisku-siuntimas-atsargus-elgesys-su-laiskais-6-klasei/</p>

Klasės valandėlė, skirta Saugesnio interneto dienai

Trumpas veiklos pavadinimas	Atsakingas elgesys socialiniuose tinkluose
Autorius	Renata Babravičienė
Mokykla	Šalčininkų Lietuvos tūkstantmečio gimnazija
Tema	Klasės valandėlė, skirta Saugesnio interneto dienai
Gebėjimai	Mokės patys elgtis saugiai ir apgalvotai, išvengs nemalonių situacijų ir apsaugos kitus. Susipažins su pavojais, slypinčiais internete, ir būdais, kaip jų išvengti.
Lygis	☐ Lengvas ☒ Vidutinis ☐ Sunkus
Amžiaus grupė	11–14 metų
Trukmė	45 min.
Pamokos tikslas	Ugdyti mokinių atsakingą elgesį socialiniuose tinkluose. Pamokos uždaviniai 1. Supažindinti mokinius su problemomis, susijusiomis su informacijos skelbimu socialiniuose tinkluose. 2. Apsvarstyti ir aptarti, kokia informacija skelbtina, o kokios nederėtų skelbti visiems. 3. Suteikti informaciją apie privatumo nustatymus.
Įvadas	Pradėkite nuo šių pagrindinių klausimų: <ul style="list-style-type: none"> • Socialiniai tinklai – kas tai? • Ar jie mums svarbūs? • Asmens duomenys ir mano profilis. • Ką aš skelbiu internete ir kas visa tai mato?
Priemonės	Vaizdo klipai „YouTube“; užduoties „Mano profilis“ lapai; seni žurnalai, išmanieji įrenginiai

1 žingsnis (5 min.)	Užduotis „Mano profilis“. Paprašyti mokinius įsivaizduoti, kad jie registruojasi į naują socialinį tinklą, ir užpildyti savo profilio informaciją, priklijuoti nuotrauką iš senų žurnalų. (priedas Nr. 1)
2 žingsnis (10 min.)	Aptarti klausimus: Kokią nuotrauką pasirinko? Į kokius klausimus atsakė? Kokius privatumo nustatymus pasirinko? Kodėl? Kas yra asmens duomenys? Kaip juos galima apsaugoti? Interaktyvus žaidimas „Asmens duomenys“ https://learningapps.org/6683893 Interaktyvus žaidimas „Saugus elgesys internete“ https://learningapps.org/display?v=p6y7frkrj19
3 žingsnis (5 min.)	Filmuko „Social Media Etiquette“ peržiūra https://www.youtube.com/watch?v=u0lk3tremKM&t=17s (anglų k., trukmė 1:55 min.) Aptarti, su kokiais sunkumais susidūrė filmuko veikėjas? Kodėl?
4 žingsnis (5 min.)	Interaktyvus testas „Kaip apsunkinti Avinui Ragiui gyvenimą?“ http://www.vartotojai.lt/lt/tapatybe/testas
5 žingsnis (15 min.)	Užduotis „Pagalvok prieš skelbdamas“, jaunimo knyga „Internetas, kokio norime“, p. 17 Interaktyvus žaidimas „Nuotraukos internete“ https://learningapps.org/6684131
6 žingsnis (5 min.)	Apibendrinimas
Tolesni veiksmai	Mokiniai patobulins atsakingo elgesio įgūdžius internete bei ten skaitomos informacijos kritinį vertinimą
Nuorodos	https://learningapps.org/display?v=p6y7frkrj19 http://www.vartotojai.lt/lt/tapatybe/testas https://learningapps.org/6684131 https://learningapps.org/6683893 https://learningapps.org/display?v=p6y7frkrj19

Saugi socialinio tinklo paskyra

Trumpas veiklos pavadinimas	Aš socialiniame tinkle
Autorius	Vaida Abromavičienė
Mokykla	Alytaus Šaltinių progimnazija
Tema	Saugi socialinio tinklo paskyra
Gebėjimai	Informacinių ir komunikacinių technologijų taikymo; saugiai naudotis interneto paslaugomis; skaitmeninio raštingumo
Lygis	☒ Lengvas ☐ Vidutinis ☐ Sunkus
Amžiaus grupė	5–6 kl.
Trukmė	60 min.
Pamokos tikslas	Ugdyti mokinių savivoką, kad socialiniai tinklai – ne vien pramoga, bet ir atsakomybė bei grėsmės šaltinis, įpareigojantis imtis visų atsargumo priemonių.
Įvadas	Įvadinis žodis apie socialinių tinklų įvairovę, jų paskirtį, amžiaus ribojimus.
Priemonės	Išmanusis įrenginys, interneto ryšys.
1 žingsnis (7 min.)	Pokalbis su vaikais apie socialinius tinklus. Ar turi susikūrę paskyras, kokiuose tinkluose, nuo kelių metų, ar tėvai žino apie paskyras, ar jie (tėvai) yra „drauguose“. Kokią informaciją vaikai skelbia savo paskyrose?
2 žingsnis (8 min.)	Ar verta dalintis visa informacija? Žaidimas „Sugalvok paslaptį“. Ar norėtum, kad visi ją sužinotų? (1 nuoroda)

3 žingsnis (15 min.)	<p>Darbas grupėse. Mokiniai, naudodamiesi žiniatinklio vaizdų paieška, turi surasti 3–5 nuotraukas, parašyti po jomis galimas žinutes, kurias nuotraukas galima skelbti internete socialinėje paskyroje, o kurių ne; naudodamiesi Padlet lenta sukuria virtualius „taip“ ir „ne“ standus, paaiškina savo sprendimą. (2 nuoroda)</p>
4 žingsnis (10 min.)	<p>Porose pasitikrina, ką internetas „žino“ apie porininką, t.y. žiniatinklyje įveda porininko vardą, pavardę, žinomą slapyvardį ir peržiūri pateiktus rezultatus.</p>
5 žingsnis (15 min.)	<p>Pristatymas „Rekomenduojami Facebook tinklo privatumo nustatymai“. Turintieji paskyras, gali jungtis prie savo paskyros ir pasitikrinti nustatymus, juos redaguoti. (3 nuoroda)</p>
Tolesni veiksmai	<p>Namų darbas. Svetainėje https://esaugumas.lt pamėginti savarankiškai sukoreguoti savo feisbuko paskyros saugumo nustatymus. Kitą pamoką aptarsime, kaip sekėsi.</p>
Nuorodos	<p>1 nuoroda. Paslapties veikla 12 psl. https://www.draugiskasinternetas.lt/wp-content/uploads/2020/11/Buk-Interneto-Genijus-Programa.pdf 2 nuoroda. Apie nuotraukų skelbimą internete. Skaidrės skyrelyje „Interaktyvios veiklos 3-6 klasių mokiniams“ + „nuotraukų skelbimas internete“ https://www.epilietis.eu/saugesnio-interneto-savaite-2020/ 3 nuoroda. Rekomenduojami facebook tinklo nustatymai https://www.esaugumas.lt/lt/socialiniu-tinklu-saugumas/rekomenduojami-facebook-privatumo-nustatymai/312 http://padlet.com Pamokos medžiaga lentoje:</p>

Asmeninės informacijos skelbimas socialiniuose tinkluose

Trumpas veiklos pavadinimas	Asmeninė informacija socialiniuose tinkluose
Autorius	Rima Žemaitytė
Mokykla	Pasvalio r. Pumpėnų gimnazija
Tema	Asmeninės informacijos skelbimas socialiniuose tinkluose
Gebėjimai	Gebėjimai įvertinti, sugretinti informaciją. Gebėjimai diskutuoti, bendradarbiauti, pristatyti savo darbą. Gebėjimai saugiai ir atsakingai naudotis internetu.
Lygis	☐ Lengvas ☒ Vidutinis ☐ Sunkus
Amžiaus grupė	7–8 klasė
Trukmė	45 min.
Pamokos tikslas	Išsiaiškinti, kokią asmeninę informaciją reikėtų pateikti socialiniuose tinkluose, kaip užtikrinti jos privatumą ir saugumą; aptarti, kokios gali būti neatsakingo informacijos viešinimo pasekmės.
Įvadas	Pamoka skirta Saugesnio interneto savaitei. Galima integracija su mokyklos soc. pedagoge. Pamokoje aptariamos temos: Asmeninės informacijos pateikimas soc. tinkluose: Kokia asmeninė informacija turėtų būti viešinama ir kokia – ne. Kokios gali būti neatsakingo informacijos viešinimo pasekmės. Kaip galima apsaugoti savo informaciją soc. tinkluose.

<p>Priemonės</p>	<p>Kompiuteris, multimedija, internetas. Asmeninių paskyrų Facebook pavyzdžiai. Filmukas, skirtas peržiūrai ir aptarimui. Apklausos forma (mokiniam ir lentoje sužymėti duomenims). Papildomos medžiagos (susipažinti namuose) nuorodos. Padlet lenta, kurioje galima sudėti papildomą medžiagą.</p>
<p>1 žingsnis (5 min.)</p>	<p>Įvadas. Trumpa apklausa žodžiu „Minčių lietus“: Kur internete pateikiame asmeninę informaciją? (pildome formas, registruojamės svetainėse, kuriame savo paskyras soc. tinkluose). Toliau plačiau aptarsime asmeninės informacijos pateikimą soc. tinkluose.</p>
<p>2 žingsnis (15 min.)</p>	<p>Darbas porose (porą pasirenka patys mokiniai, arba susiporuoja arčiausiai sėdintys).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Peržiūrėti ir aptarti savo Facebook (galima naudoti ir kitą soc. tinklą) paskyras (kokie asmens duomenys pateikti, ar yra nuotrauka, ar duomenys tikri ar išgalvoti, kokią įkeltą informaciją ir kas gali matyti). 2. Aptarti: Ką pasiūlytumėte draugui pakeisti jo paskyroje? 3. Užpildyti apklausos formą (abu poros nariai pildo vieną). <p><i>Pastaba:</i> Jei klasė didesnė, vietoje porų galima susiskirstyti į 3–4 žmonių grupeles.</p>
<p>3 žingsnis (10 min.)</p>	<p>Darbo porose pristatymas ir aptarimas.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kiekviena pora trumpai pristato savo darbo rezultatą, užpildo lentoje pateiktą apklausos formą (įrašo savo atsakymus). 2. Diskusija. Diskusijoje galima pasiūlyti aptarti: ar verta nurodyti tikrus savo duomenis, kaip vertinate profilio nuotrauką, kokią nuomonę galima susidaryti apie žmogų iš jo soc. tinkle pateiktos informacijos. Aptariami apklausos rezultatai. 3. Namų užduotis. Kokius apribojimus reikėtų nustatyti savo paskyrai, kad ji būtų saugesnė? <p>Mokiniam pasiūloma namuose savarankiškai susipažinti su papildoma medžiaga. Jei turės klausimų, juos galės parašyti Padlet lentoje.</p> <p>Medžiagos nuoroda: https://www.esaugumas.lt/lt/socialiniu-tinklu-saugumas/305, daugiau informacijos yra Padlet lentoje (Priedas Nr. 1).</p>

<p>4 žingsnis (10–15 min.)</p>	<p>Filmuko peržiūra ir aptarimas.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Trumpa įžanginė diskusija: Kas atsitinka, kai informacija pateikiama neapgalvotai arba neteisėtai? 2. Filmuko peržiūra. Su patyčiomis elektroninėje erdvėje gali susidurti bet kuris vaikas (lietuvių k., trukmė 6:28). 3. Aptarimas (diskusija). Svetimos informacijos naudojimas be leidimo. Komentarai ir jų pasekmės. (Su mokiniais galėtų diskutuoti soc. pedagogė). 4. Apibendrinimas ir išvados. Priminti mokiniams, kad visuomet reikia gerai apgalvoti, ar vaizdo įrašai ir nuotraukos nepakenks jų ar kito žmogaus reputacijai; reikia pasirinkti tinkamus privatumo nustatymus. Taip pat svarbu nepamiršti, kad negalima kelti kitų žmonių nuotraukų be jų sutikimo – tai gali užtraukti teisinę atsakomybę.
<p>Tolesni veiksmai</p>	<p>Šios pamokos temą galima pratęsti kitą pamoką, pagrindinį dėmesį skiriant elektroninėms patyčioms ir pagalbai jas patyrus. Vėl galima integracija su mokyklos soc. pedagogė, kuri gali suteikti daugiau informacijos, ką daryti ir kur kreiptis susidūrus su el. patyčiomis.</p>
<p>Nuorodos</p>	<p>Pamokai reikalinga papildoma medžiaga Padlet lentoje https://padlet.com/rimzemaityte/qf40f5z8nb9xte8w</p> <p>Filmuko nuoroda https://www.draugiskasinternetas.lt/su-patyciomis-elektroneje-erdveje-gali-susidurti-bet-kuris-vaikas/</p> <p>Panaudota informacija iš:</p> <p>https://www.esaugumas.lt/lt/socialiniu-tinklų-saugumas/305</p> <p>https://www.vaikulinija.lt/</p> <p>http://draugintern.blue.ipc.lt/lt/youth/pasinaudok</p>

Priedas Nr. 1

Pamokai reikalinga papildoma medžiaga Padlet lentoje

<https://padlet.com/rimzemaityte/qr40f5z8nb9xte8w>

padlet
Rima Zemaityte • 5d
Informatikos pamoka
Asmeninės informacijos sklėbimas socialiniuose tinkluose

Naudotis internetu bus saugu, jei nepamiršite trijų dalykų:
1. Apsaugoti savo kompiuterį;
2. Laikytis taisyklų;
3. Saugotis pačiam:
Būkite atsargūs teikdami savo asmeninę informaciją;
Pagalvokite, su kuo bendraurate;
Neužmirškite, kad internete ne viskas patikima ir ne visi sąžiningi.

Saugus internetas
INTERNETAS, KOKIO NORIME

Kokią asmeninę informaciją reikėtų įdėti Facebook paskyroje?
Vardas, pavardė
Gimimo data
Adresas
Išsilavinimas
Nuotrauka

„Negalima visko pasakoti visiems“ (Pitagoras Samietis, 570–500 pr. m. e.)
Ar suslinkate?

Vaikų linija
116 111 www.vaikulinija.lt

Informacija skirta namų darbams.
Jei, susipažinus su informacija, kils klausimų, rašykite čia.

Sužinok daugiau apie socialinių tinklų saugumą
Socialinių tinklų saugumas | E...
Socialiniai tinklai yra patogūs L...
socialinių tinklų saugumas | etasg...

„Gulvok prieš skelbdamas!“

Filmukas
Su patyčiomis elektroninio er...
Ar žinai, kaip jas sustabdyti? V...
daugiau internete

Apklausa
PDF document
padlet.com

WWW.DRAUGERASINTERNETAS.LT
Gerasis draugas...
Gerasis draugas...
Gerasis draugas...

Biologinis virusas. Kompiuterinis virusas. Integruota IT ir biologijos pamoka

Trumpas veiklos pavadinimas	Kuo panašūs virusai gamtoje ir kompiuteriuose?
Autorius	Evelina Bujanauskienė
Mokykla	Kauno Juozo Urbšio progimnazija
Tema	Biologinis virusas. Kompiuterinis virusas. Integruota IT ir biologijos pamoka
Gebėjimai	Bendravimo, gebėjimo mokytis
Lygis	☐ Lengvas ☒ Vidutinis ☐ Sunkus
Amžiaus grupė	7 klasė
Trukmė	45 min.
Pamokos tikslas	Pritaikyti žinias apie gamtoje esančius ir kompiuterinius virusus ir išanalizavus papildomą medžiagą, palyginti juos, rasti panašumus ir skirtumus.
Įvadas	Šiomis dienomis dažnai girdime žodį VIRUSAS. Ką mes apie jį žinome? Mokiniai pamokos metu pasitelkę savo žinias ir papildomą medžiagą formuluos teiginius apie virusą biologų ir programuotojų akimis. Tikslas suprasti jog gyvi organizmai ir kompiuteriai yra puolami įvairiausių virusų, kurie jiems kenkia panašiu veikimo principu, ir kad norėdami nuo jų apsisaugoti turime įdėti jėgų ir mes patys.

Priemonės	<ul style="list-style-type: none"> • 4 A4 formato lapai, sukarpyti į 5 dalis, (po 10 lapelių biologų ir programuotojų komandoms) • Rašymo priemonė • Žirkklės • Lipni juostelė arba limpanti guma • Internetas, išmaniosios priemonės (mobilieji telefonai, planšetės, kompiuteriai)
1 žingsnis (5 min.)	<p>Pamokos tikslų ir uždavinių pristatymas. Mokiniai suskirstomi į tris grupes: mokslininkai biologai, programuotojai, ekspertai.</p>
2 žingsnis (10 min.)	<p>Minčių lietus „Virusas – ...“ (Priedas Nr. 1 – „Minčių lietaus lapas“).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Biologijos mokslininkai (Biologija 7, pirmoji knyga, 30–31 psl.) ir programuotojai (https://www.kartena.kretinga.lm.lt/uploads/file/IT/7%20klase/IT7-6%20Virusai.pdf) paskaitę tekstus turi suformuluoti 5–10 teiginių apie virusą, užrašyti ant lapelių. • Orientaciniai klausimai biologų ir programuotojų grupei: <ul style="list-style-type: none"> – Apibrėžimas. Virusas – tai – Kokią žalą daro virusai? – Kaip plinta virusai? – Išvardinkite 2–3 virusų pavadinimus. • Ekspertų grupė suformuluoja biologų ir programuotojų grupėms po 5 klausimus, kurie kyla išgirdus žodį VIRUSAS (Priedas Nr. 2 – „1 ekspertų lapas“).
3 žingsnis (25 min.)	<ul style="list-style-type: none"> • Programuotojų ir biologų komandos pristato ekspertų grupės nariams savo teiginius apie virusą. Lapeliai klijuojami ant lentos. • Ekspertų komanda paruoštoje lentelėje fiksuoja teiginius ir pažymi, kuriems virusams – kompiuteriniams ar / ir biologiniams – yra tinkamas (Priedas Nr. 3 – „2 ekspertų lapas“). • Po teiginių pristatymo ekspertai užduoda klausimus komandoms. (Jeigu komanda nežino kaip atsakyti į klausimą, gali padėti mokytojas.) • Ekspertų komanda apibendrina informaciją ir pateikia išvada, kas skiria, kas bendra tarp kompiuterinių ir biologinių virusų.

<p>4 žingsnis (5 min.)</p>	<p>Kahoot apklausa su teiginiais apie gamtinius ir kompiuterinius virusus arba viktorina „VIRUSAS“: mokiniai turi pažymėti, kokiems virusams: biologiniams, kompiuteriniams ar abiems tinka išvardinti teiginiai.</p> <p>Mokytojas gali naudoti parengtas skaidres (Priedas nr. 4 – viktorina „Virusas“) arba Kahoot testą https://create.kahoot.it/details/4cf2153c-3cfc-4272-a2b6-a772247ef100</p>
<p>Tolesni veiksmai</p>	<p>Projektiniai darbai apie konkrečius pasirinktus kompiuterinius ir biologinius virusus.</p> <p>Pamoka „Kaip apsisaugoti nuo virusų: skiepai ir antivirusinės programos“.</p> <p>Biologinių virusų maketo kūrimas.</p>
<p>Nuorodos</p>	<p>Apie biologinį virusą http://gamta7-8.mkp.emokykla.lt/lt/mo/demonstracijos/virusai_ir_bakterijos/scenario.50.position.0</p> <p>Apie kompiuterinį virusą https://esaugumas.lt/lt/kompiuteriu-virusai/91</p> <p>Kahoot apklausa: https://create.kahoot.it/details/4cf2153c-3cfc-4272-a2b6-a772247ef100</p> <p>Papildoma medžiaga:</p> <p>Vadovėlis: Biologija 7, pirmoji knyga, 30-31 psl.</p> <p>Pamokos medžiaga: https://padlet.com/evelinabujanauskiene/virusai</p> <p>The image shows a Padlet board titled "Virusai" by Evelina Bujanauskiene. It features several cards: <ul style="list-style-type: none"> "Minčių lietus 'Virusas -' VIRUSAS -" with a red virus illustration. "Biologų grupės papildoma medžiaga" with logos for "Lietuvos ateitį" and "Mikroorganizmai ir imunitetas". "Programuotojų grupės papildoma medžiaga" with a blue 'e' logo and text about computer viruses. "Orientaciniai klausimai ir programuotojų grupės:" with four numbered questions about viruses. "Viktorinos VIRUSAS Kahoot" with a Kahoot logo and text about a quiz. "Viktorinos VIRUSAS skaidrės" with a word cloud image. "Ekspertų grupės priemonės" with a table for recording expert opinions. </p>

Priedas Nr. 1
„Minčių lietaus lapas“

VIRUSAS – ...

Priedas Nr. 2

Pamoka „Kuo panašūs virusai gamtoje ir kompiuteriuose?“

1 EKSPERTŲ LAPAS KLAUSIMAI

Programuotojų grupei

Nr.	Klausimas
1	
2	
3	
4	
5	

Biologų mokslininkų grupei

Nr.	Klausimas
1	
2	
3	
4	
5	

Priedas Nr. 3

Pamoka „Kuo panašūs virusai gamtoje ir kompiuteriuose?“

2 ekspertų lapas

Teiginys apie VIRUSĄ	Kompiuterinis virusas	Biologinis virusas

Priedas Nr. 4
Power Point viktorina „Virusas“

Atsisiuntimo nuoroda
Priedas4_Bujanauskiene_ViktorinaVirusas.ppt

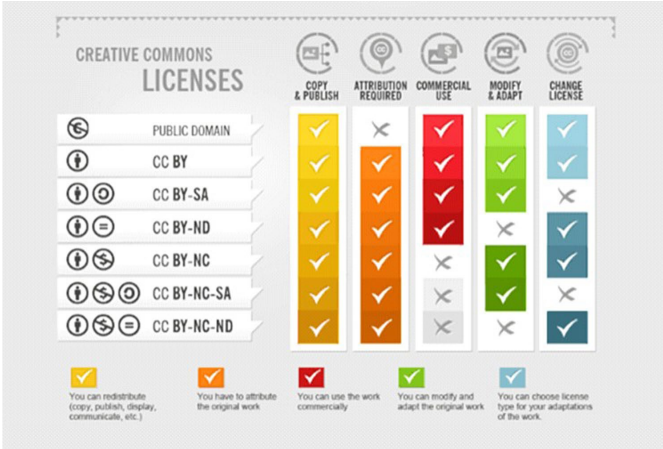

Kūrinių autoriai ir jų teisės (integruota IT, pilietinio ugdymo ir anglų kalbos pamoka)

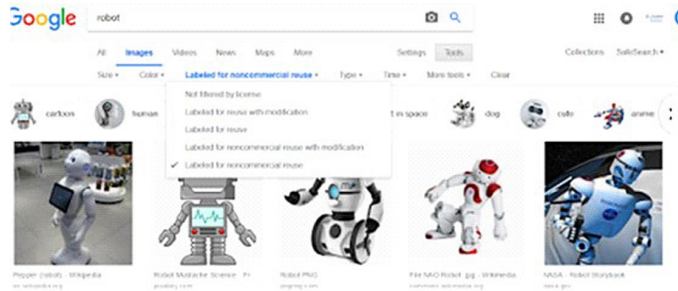
Trumpas veiklos pavadinimas	Gerbkime autorių teises
Autorius	Jolanta Leonavičienė
Mokykla	Kauno „Vyturio“ gimnazija
Tema	Kūrinių autoriai ir jų teisės (integruota IT, pilietinio ugdymo ir anglų kalbos pamoka)
Gebėjimai	Gerbti autorių teises. Savarankiškai ir tikslingai ieškoti informacijos internete, elektroniniuose ar spausdintuose leidiniuose. Aktyviai reikšti savo poziciją. Komunikuoti anglų kalba. Kūrybiškai taikyti IKT.
Lygis	☐ Lengvas ☒ Vidutinis ☐ Sunkus
Amžiaus grupė	14–18 m.
Trukmė	1–3 pamokos po 45 min.
Pamokos tikslas	Supažindinti mokinius su autorių teisėmis ir interneto licencijų rūšimis, paskatinti gerbti autorių teises ir legaliai naudoti kūrinius kūrybiniuose darbuose ir projektuose.

<p>Ivadas</p>	<p>Užsiėmimą „Gerbkime autorių teises“ sudaro 3 pamokų ciklas. Integruotų informacinių technologijų, pilietiškumo ugdymo ir anglų kalbos pamokų metu mokiniai bus supažindinti su autorių teisėmis, autorių teisių apsauga, kaip teisėtai naudoti paskelbtus internete kūrinius, atliks su tuo susijusias praktines užduotis, sukurs ir paskelbs Youtube vaizdo pristatymą anglų kalba apie savo miesto įžymų asmenį ar vietovę.</p> <p>Medžiaga, reikalingą projekto vaizdo siužetui kurti, mokinių grupės gali būti pasiruošusios iš anksto pilietiškumo ugdymo ir anglų kalbos pamokose (parašyti ir išversti tekstai, nufotografuotos ar nufilmuotos vietos, sukurta informacija iš interneto šaltinių).</p> <p>Mokytojai, atsižvelgdami į mokinių gebėjimus ir skaitmeninius įgūdžius, gali pasirinktinai trumpinti arba ilginti atskirų žingsnių laiką. Vaizdo pristatymus projektui mokiniai gali sukurti namuose.</p>
<p>Priemonės</p>	<p>Kompiuteriai, projektorius, internetas, išmanieji įrenginiai (planšetiniai kompiuteriai arba mobilieji telefonai), rašikliai, žirklys.</p> <p>Atspausdinta padalomoji medžiaga: 1, 2, 3, 4, 5 priedai</p> <p>Programos: QR code scanner; Padlet; WeVideo</p>
<p>1 pamoka.</p>	<p>Ką žinome apie autorių teisių apsaugą?</p>
<p>1 žingsnis (10 min.)</p>	<p>Diskusija. Pamokos pradžioje reikėtų mokinių paklausti, iš kur jie gauna programinę įrangą savo kompiuteriams, iš kur siunčiasi filmus ar muziką, o jeigu skaito elektronines knygas, iš kur jas gauna. Paklausti, kiek iš jų yra pirkę minėtus kūrinius. O gal kas nors jau bandė parduoti savo kūrybą? Užduoti svarbiausią klausimą: ką jie žino apie autorių teisių apsaugą?</p> <p>Filmukas „Youtube Copyright School“ (anglų k. su liet. subtitrais, trukmė 4:38 min.) https://youtu.be/lnzDjH1-9Ns</p>
<p>2 žingsnis (5 min.)</p>	<p>Filmuko aptarimas. Paklauskite mokinių, kaip jie suprato vaizdo siužetą:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kokia problema pristatyta filmuke? 2. Kas yra autorių teisės? 3. Ką reikia daryti, kad nepažeistumėte autorių teisių? <p>Aptarime gali dalyvauti anglų kalbos mokytojas, nes filmuke buvo kalbama angliškai.</p>

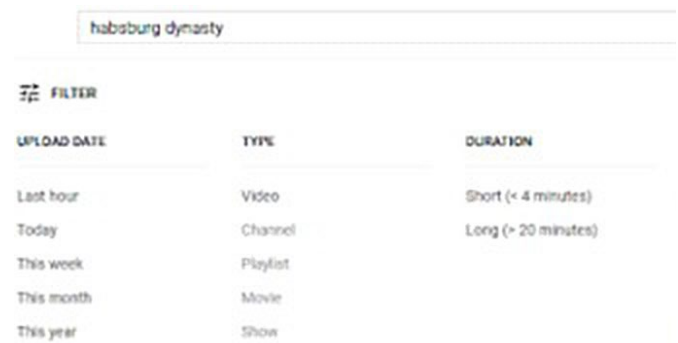
<p>3 žingsnis (5 min.)</p>	<p>Užduotis „Pasitikrinkite žinias“. Mokiniai pakviečiami pasitikrinti, ką jie žino apie teisėtą kūrinių naudojimą. Mokiniais išdalunami užduočių lapai (žiūr. „1 priedas – pasitikrinkite žinias“). Kiekvienas mokinys užpildo savo užduočių lapą. Kartu su mokytoju aptaria atsakymus. Apibendrina, ką jau žino, o ko dar nežino apie teisėtą kūrinių naudojimą.</p>
<p>4 žingsnis (15 min.)</p>	<p>Darbas porose arba grupėse po 3 mokinius. Mokytojas sukarpo atspausdintus klausimus (žiūr. „2 priedas – klausimai apie autorių teises“). Kiekvienam mokiniui mokytojas duoda ištraukti lapelį su klausimu. Mokiniai į grupes suskirstomi pagal klausimus, kuriuos jie ištraukė (iš viso yra 6 klausimai, todėl sudaromos 6 grupelės). Suradę kitą mokinį su tuo pačiu klausimu, jie dirba kartu. Kiekviena grupė pasiima po vieną lapą su užduotimi darbui porose (žiūr. „3 priedas – darbas porose“) ir rašiklius. Mokiniai naudoja išmaniuosius įrenginius informacijos paieškai (kiekvienai grupei po 1 įrenginį). Grupės pristato surastą informaciją.</p> <p>Priedai.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Straipsnis „Klausimai ir atsakymai apie autorių teises“, nuoroda https://tinyurl.com/y3g65m4x • Straipsnis „Autorių ir gretutinės teisės“, nuoroda https://tinyurl.com/y4zx5n9t
<p>5 žingsnis (10 min.)</p>	<p>Patarimai Padlet lentoje. Padlet lentoje „Gerbkime autorių teises“ kiekvienas mokinys lietuviškai ir angliškai turi parašyti po vieną patarimą ar taisyklę, kaip reikia elgtis su kūriniais, kad nebūtų pažeistos autorių turtinės arba neturtinės teisės. Mokiniais išdalunami lapai su užrašyta užduotimi (žiūr. „4 priedas – qr kodai“). Užduotį mokiniai atlieka naudodami išmaniuosius įrenginius – nuskaito lape QR kodą, esantį pirmoje užduotyje, ir atsidaro nuorodą. Parašyti patarimą anglų kalba gali padėti anglų kalbos mokytojo. Pageidautina, kad mokinių taisyklės nesikartotų.</p> <p>Paskui mokiniams parodomas plakatas „Aš – ne piratas!“ (žiūr. „6 priedas – plakatas-ne-piratas“) ir su jais aptariamos 7 garbingo elgesio su kūriniais taisyklės.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Padlet lenta „Gerbkime autorių teises“, nuoroda https://padlet.com/mokytojai_vyturys/xzi94sngxstpj

2 pamoka.	Teisėtas interneto išteklių naudojimas																																																								
6 žingsnis (5 min)	<p>Įsivertinimas. Mokiniai pakviečiami įsivertinti, ką sužinojo pirmoje pamokoje apie autorių teises – kiekvienas išmaniųjų įrenginių sprendžia internetinį kryžiažodį „Nebūk piratas“, nuskaitęs QR kodą užduotyje Nr. 2 (žiūr. „4 priedas – qr kodai“).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kryžiažodis „Nebūk piratas“, nuoroda https://learningapps.org/view15712409 																																																								
7 žingsnis (5 min.)	<p>Diskusija „Kaip apsaugomos autorių teisės internete?“ Mokinių mokytojas paklausia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kas paskelbta internete, tas priklauso visiems. Mitas ar tiesa? 2. Kaip žinoti, kuriuos skaitmeninius kūrinius galima naudoti laisvai? 																																																								
8 žingsnis (10 min.)	<p>Užduotis „4 mitai apie Youtube“. Kiekvienam mokiniui išdalinami užduočių lapai (žiūr. „5 priedas – mitai apie youtube“). Nuskaitę QR kodą ir susipažinę su svetainės medžiaga, mokiniai lentelėje pažymi savo atsakymus. Trumpai apibendrinami mokinių atsakymai.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Straipsnis „Kas yra sąžiningas naudojimas?“, nuoroda https://tinyurl.com/yxzacwhv 																																																								
9 žingsnis (15 min.)	<p>Creative Commons licencijų pristatymas. Vaizdo įrašo „Autorių teisės“ peržiūra: https://youtu.be/N75Xo9HQwSA (lietuvių k., trukmė 5:21 min.) IT mokytojas mokiniams projektoriumi parodo ir paaiškina internete naudojamų CC licencijų paskirtį.</p> <table border="1" data-bbox="374 1190 1033 1639"> <thead> <tr> <th colspan="2">CREATIVE COMMONS LICENCES</th> <th>COPY & PUBLISH</th> <th>ATTRIBUTION REQUIRED</th> <th>COMMERCIAL USE</th> <th>MODIFY & ADAPT</th> <th>CHANGE LICENSE</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>☹</td> <td>PUBLIC DOMAIN</td> <td>✓</td> <td>✗</td> <td>✗</td> <td>✓</td> <td>✓</td> </tr> <tr> <td>👤</td> <td>CC BY</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✗</td> <td>✓</td> <td>✓</td> </tr> <tr> <td>👤🔗</td> <td>CC BY-SA</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✗</td> <td>✓</td> <td>✗</td> </tr> <tr> <td>👤=</td> <td>CC BY-ND</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✗</td> <td>✗</td> <td>✓</td> </tr> <tr> <td>👤🚫</td> <td>CC BY-NC</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✗</td> <td>✓</td> <td>✓</td> </tr> <tr> <td>👤🔗🚫</td> <td>CC BY-NC-SA</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✗</td> <td>✓</td> <td>✗</td> </tr> <tr> <td>👤🚫=</td> <td>CC BY-NC-ND</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✗</td> <td>✗</td> <td>✓</td> </tr> </tbody> </table> <p> ✓ You can redistribute (copy, publish, display, communicate, etc.) 👤 You have to attribute the original work ✗ You can use the work commercially ✓ You can modify and adapt the original work 🔄 You can choose license type for your adaptations of the work. </p>	CREATIVE COMMONS LICENCES		COPY & PUBLISH	ATTRIBUTION REQUIRED	COMMERCIAL USE	MODIFY & ADAPT	CHANGE LICENSE	☹	PUBLIC DOMAIN	✓	✗	✗	✓	✓	👤	CC BY	✓	✓	✗	✓	✓	👤🔗	CC BY-SA	✓	✓	✗	✓	✗	👤=	CC BY-ND	✓	✓	✗	✗	✓	👤🚫	CC BY-NC	✓	✓	✗	✓	✓	👤🔗🚫	CC BY-NC-SA	✓	✓	✗	✓	✗	👤🚫=	CC BY-NC-ND	✓	✓	✗	✗	✓
CREATIVE COMMONS LICENCES		COPY & PUBLISH	ATTRIBUTION REQUIRED	COMMERCIAL USE	MODIFY & ADAPT	CHANGE LICENSE																																																			
☹	PUBLIC DOMAIN	✓	✗	✗	✓	✓																																																			
👤	CC BY	✓	✓	✗	✓	✓																																																			
👤🔗	CC BY-SA	✓	✓	✗	✓	✗																																																			
👤=	CC BY-ND	✓	✓	✗	✗	✓																																																			
👤🚫	CC BY-NC	✓	✓	✗	✓	✓																																																			
👤🔗🚫	CC BY-NC-SA	✓	✓	✗	✓	✗																																																			
👤🚫=	CC BY-NC-ND	✓	✓	✗	✗	✓																																																			

Projektoriumi parodo ir paaiškina, kaip ieškoti Google vaizdų su viešo interneto kūrinių naudojimo licencija.

Pademonstruoja, kaip veikia paieškos filtras atskiriems CC licencijuotiems įrašams Youtube.

Šaltiniai:

- Straipsnis „Tai skirta tik mano mokiniam. Ar galiu pasidalyti?“ <https://tinyurl.com/y386tsmo>
- Straipsnis „Apie licencijas“ <https://tinyurl.com/yydmvvsq>

**10 žingsnis
(10 min.)**

Praktinė veikla kompiuteriu. Mokiniai turi patikrinti, ar jų pilietiškumo ugdymo projektui surinkta informacija, vaizdo, garso medžiaga atitinka viešo interneto kūrinių naudojimo licencijas. Kūrinius, kuriems nesuteikta viešo naudojimo licencija, jie turi pakeisti tinkamais. Mokiniai dirba grupelėmis arba individualiai (taip, kaip pasirinko kurti projektą). Konsultuojasi su pilietinio ugdymo, anglų kalbos ir IT mokytojais.

License or Public Domain

☐			CC0			
☐			Public Domain Mark			
☐			BY			
☐				BY-SA		
☐				BY-NC		
☐				BY-ND		
☐					BY-NC-SA	
☐					BY-NC-ND	

Šaltinis:

- Creative Commons ištekliai
<https://tinyurl.com/y6b8gdjf>

3 pamoka.	Mokinių kūryba ir autorių teisės
11 žingsnis (30 min.)	<p>Praktinė kūrybinė veikla kompiuteriu. Mokiniai susikuria paskyrą internetinio video redaktoriaus WeVideo programoje. Naudodami sukauptą medžiagą, programa Wevideo sukuria vaizdo įrašą (filmuką) integruotam pilietinio ugdymo ir anglų kalbos projektui apie įžymią asmenybę ar vietovę. Konsultuojasi su IT, anglų kalbos, pilietinio ugdymo mokytojais.</p> <p>Mokiniai, kurie užbaigė kurti filmuką, jį paskelbia Youtube platformoje, tinkamai pažymėdami CC licencijos tipą ir amžiaus grupę. Filmo pavadinimą ir bendrinimo nuorodą iš Youtube įkelia Padlet lentoje.</p>
12 žingsnis (15 min.)	<p>Grįžtamasis ryšys. Mokiniai, naudodami užpildytos Padlet lentos įrašus, peržiūri draugų sukurtus projektus – filmus Youtube, etišškai komentuoja vieni kitų kūrybą, balsuoja (spausdami „Like“) po įrašu. Mokytojai atkreipia dėmesį į mokinių kūrybiuose darbuose naudotų išteklių autorių teisių paaiskinimą ir šaltinių nuorodų pateikimą.</p>
Tolesni veiksmai	<p>1. Namų darbas.</p> <p>Mokiniams pasiūloma rasti daugiau laisvai naudojamų išteklių internete, kuriais galėtų pasinaudoti projektui praturtinti ir namų darbams.</p> <p>Gana daug bendrinamų išteklių galima rasti virtualiuosiuose mokslų muziejuose arba per „Creative Commons“ (https://tinyurl.com/p4ejs6u).</p> <p>2. Konkursas.</p> <p>Galima surengti šios pamokos metu mokinių sukurtų ir Youtube paskelbtų vaizdo įrašų konkursą ir išrinkti:</p> <ol style="list-style-type: none"> projektą, kuriame panaudota daugiausiai pačių mokinių sukurtos medžiagos (autorinis mokinių darbas); filmuką, surinkusį daugiausiai peržiūrų; įrašą, gavusį daugiausiai „like“ paspaudimų ir pan.

Nuorodos	<p>https://tinyurl.com/y2f4ey6e – leidinys mokytojams „Internetas, kokio norime“</p> <p>https://www.flowcode.com/ – qr kodams kurti</p> <p>https://learningapps.org – programėlės užduotims kurti</p> <p>https://www.wevideo.com/ – video redaktorius internete</p> <p>https://padlet.com/ – internetinė lenta Padlet</p> <p>https://www.youtube.com/ – Youtube platforma</p> <p>https://search.creativecommons.org/ – Creative Commons išteklių paieška</p> <p>https://tinyurl.com/ – interneto adresų trumpinimo programa</p>
-----------------	--

Priedas Nr. 1

Užduotis. Pasitikrinkite žinias

Ne visada lengva suprasti, ar kas nors saugoma pagal autorių teises ir kaip teisėtai naudotis autorių teisėmis apsaugotais kūriniais.

Pažymėkite, ar toliau nurodyti veiksmai **yra autorių teisių pažeidimas?**

1 dalis. Ar esate piratas? <i>Autorių teisių pažeidimas</i>	Ne visada lengva suprasti, ar kas nors saugoma pagal autorių teises ir kaip teisėtai naudotis autorių teisėmis apsaugotais kūriniais. Patikrinkite žinias: ar toliau nurodyti veiksmai yra autorių teisių pažeidimas?
☐ Taip ☐ Ne	Dainų siuntimasis iš interneto paslaugų teikėjų, kurie sudarę sutartis su autorių teisių turėtojais (pvz., „Spotify“).
☐ Taip ☐ Ne	Portretinės nuotraukos įkėlimas, laikantis autorių teisių (nurodant savininką arba ne).
☐ Taip ☐ Ne	Siuntimasis iš platformos „iTunes“.
☐ Taip ☐ Ne	Koncerto vaizdo įrašo įkėlimas, nors biliete buvo nurodyta, kad filmuoti draudžiama.
☐ Taip ☐ Ne	Kito asmens tinklaraščio įrašo dalies citavimas savo tinklaraštyje su nuoroda į originalų šaltinį, bet nepaprašius teksto autoriaus sutikimo.
☐ Taip ☐ Ne	Kito asmens filmuoto koncerto žiūrėjimas, nors buvo nurodyta, kad filmuoti draudžiama.
☐ Taip ☐ Ne	Asmeniškai darytos koncerto nuotraukos įkėlimas, nors biliete buvo nurodyta, kad filmuoti draudžiama.
☐ Taip ☐ Ne	Šiuo metu populiarios dainos žodžių ar gitaros akordų įkėlimas į asmeninę interneto svetainę ar socialinį tinklą.
☐ Taip ☐ Ne	Įžymybių nuotraukų, kurias patys padarėte viešose vietose, įkėlimas.
☐ Taip ☐ Ne	Viso straipsnio perkopijavimas, nurodant autorių ir pateikiant nuorodą į originalų šaltinį (be leidimo).

Šaltinis – „Internetas, kokio norime. Mokytojai internete“

<https://tinyurl.com/y2f4ey6e>

Priedas Nr. 2

Probleminiai klausimai darbui grupėse.

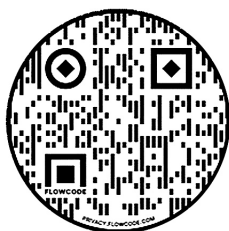
Atspausdinti tiek lapų, kad būtų po vieną klausimą kiekvienam mokiniui.

Ką reiškia ir apima autorių teisės? Ar jos ginamos tik Lietuvoje?
Kada ir kaip autorių teisės padeda kūrėjams, visuomenei, ekonomikai, kultūrai?
Kada ir kaip gali naudoti kito asmens sukurtą autorių teisių saugomą kūrinį?
Ar tu įgysi autoriaus teisių apsaugą už savo padarytą nuotrauką telefonu ar sukurtą eilėraščių?
Kaip žinoti, kada internete kūrinys siūlomas teisėtai, o kada neteisėtai?
Kas bus, jei pasidarysi autorių teisių saugomo kūrinio ar jo dalies privačią kopiją?

Priedas Nr. 3

UŽDUOTIS. Darbas grupėse. Probleminiai klausimai

Nuskaitykite išmaniuoju įrenginiu QR kodą. Atsidarykite nuorodą.

Perskaitykite jums duotą klausimą ir suraskite atsakymą interneto svetainėje. Atsakymą užrašykite. Pristatykite savo klausimą ir atsakymą draugams.

Priedas Nr. 4

Užduotis Nr. 1. „Gerbkime autorių teises!“	
	<p>Nuskenaukite šalia esantį QR kodą. Pagal nuorodą atsidarykite interaktyvią skelbimų lentą Padlet.</p> <p>Sukurkite įrašą Padlet lentoje:</p>
<p>Kaip rašyti?</p>	<p>Paspauskite lango apačioje raudoną skrituliuką su + (pliuso) arba pieštuko ženkliuku. Atsidarys aktyvus langelis įrašams.</p>
<p>Ką rašyti?</p>	<p><i>Title</i> – parašykite savo vardą.</p> <p><i>Write something</i> – parašykite vieną patarimą ar taisyklę, kaip reikia elgtis su kūriniais, kad nebūtų pažeistos autorių turinės arba neturtinės teisės.</p>
	<p>Pageidautina, kad taisyklės nesikartotų.</p>

Užduotis Nr. 2. „Nebūk piratas“ (kryžiažodis)	
	<p>Nuskenaukite šalia esantį QR kodą. Atsidarykite nuorodą ir išspręskite kryžiažodį „Nebūk piratas“.</p>

Priedas Nr. 5

UŽDUOTIS. „4 mitai apie sąžiningą kūrinių naudojimą Youtube platformoje.“

	<p>Nuskenaukite QR kodą ir atsidarykite nuorodą apie autorių teisių apsaugotų kūrinių naudojimą Youtube platformoje. Perskaitykite, atsakykite į klausimus.</p>
Taip / Ne	<p>Yra paskelbti 4 mitai apie sąžiningą kūrinių naudojimą Youtube, kai naudojate jums nepriklausančią autoriaus teisių apsaugotą medžiagą. Pažymėkite teiginius, kurie NEPRISKIRIAM mitams.</p>
	<p>Trumpas klipas gali būti naudojamas naujienų pranešimams iliustruoti.</p>
	<p>Jei nurodysiu autorių teisių savininką, mano naudojimas gali būti laikomas sąžiningu.</p>
	<p>Jei savo vaizdo įrašė paskelbsiu atsisakymą, mano naudojimas bus sąžiningas.</p>
	<p>Naudojimas „pramogai“ arba „nesiekiant pelno“ automatiškai yra sąžiningas.</p>
	<p>Kai reikia pagrįsti kritikos argumentus, galima naudoti trumpus vaizdo įrašus.</p>
	<p>Jei aš į kieno nors kūrinį, apsaugotą autoriaus teisių, įtraukiu savo sukurtą darbą, mano naudojimas bus sąžiningas.</p>

Priedas Nr. 6
Plakatas „Aš – ne piratas“.

aš - ne piratas!

7 garbingo elgesio su kūriniais taisyklės

1 Tekstai, nuotraukos ir muzika turi autorius. Norėdamas juos panaudoti, aš kreipiuosi leidimo.

2 Aš nekopijuju knygos, vadovėlio, pratybų sąsiuvinio ar didesnės apimties tekstų!

3 Aš nedarau kitų autorių kūrinių skaitmeninių kopijų!

4 Aš visuomet nurodau citatų ir panaudotų kūrinių autorius!

5 Aš nepublikuoju svetimų kūrinių savo vardu.

6 Aš neplatinau kitų autorių elektroninių leidinių, jei nėra aiškiai nurodyta, kad tuos kūrinius galima platinti.

7 Aš naudojuosi tik teisėtai įsigytais kompiuterių programomis ir netoleruoju piratavimo bei piratinių programų platinimo.

Projektą remia Lietuvos Respublikos kultūros ministerija. Ilustracijų autorė Dava Kateričiūtė. Parengė spaudai ir išleido VĮĮ KĮŲ.

Mano skaitmeniniai pėdsakai

Etikos ir IT integruota pamoka, bendravimas internetinėje erdvėje

Trumpas veiklos pavadinimas	Skaitmeninio bendravimo pėdsakas
Autorius	Algita Šablinskienė
Mokykla	Kauno technologijos universitetas inžinerijos licėjus
Tema	Mano skaitmeniniai pėdsakai Etikos ir IT integruota pamoka, bendravimas internetinėje erdvėje
Gebėjimai	Virtualaus bendravimo, skaitmeninio raštingumo, kritinio mąstymo ir bendradarbiavimo
Lygis	☒ Lengvas ☐ Vidutinis ☐ Sunkus
Amžiaus grupė	5 kl.
Trukmė	1 pamoka
Pamokos tikslas	Formuoti skaitmeninėje erdvėje savo etišką pėdsaką
Įvadas	<ul style="list-style-type: none">• Dalyvaudami šioje pamokoje mokiniai bus supažindinami, kaip tinkamai bendrauti internetinėje erdvėje, kokios pasekmės jų laukia dėl netinkamo elgesio.• Grupinis darbas.• Teigiamas pėdsakas.• Žiūrės vaizdo įrašą ir diskutuos.
Priemonės	Nešiojami kompiuteriai, WIFI, google skaidrės, multimedija
1 žingsnis (5 min.)	Sudominimas, komandos formavimas, diskusija
2 žingsnis (5 min.)	Mandagumo ABC . Paskaitysime trumpą ištrauką ir ją aptarsime.

3 žingsnis (5 min.)	Elektroniniai laiškai . Padiskutuosime apie mokinių turimus elektroninius paštus ir jų reikšmę.
4 žingsnis (30 min.)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Supažindinsiu su 10 pagrindinių virtualaus bendravimo taisyklių. 2. Vaizdo įrašo peržiūra „Elektroninėje erdvėje bendrauk saugiai!“ (lietuvių kalba, trukmė 6:12 min.) Diskusija ir grupių išvados, kaip elgtis, jeigu sulauki netinkamo elgesio bendraudamas internetinėje erdvėje.
Tolesni veiksmai	<p>Apverstos klasės metodas – išvardinti užduotis, kurias mokiniai atliks namuose:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mokiniai namuose susikurs tinkamą elektroninį paštą. 2. Parašys laiškus visiems grupės nariams ir atsakys tiems, iš kurių gaus laiškus. 3. Kitą pamoką vaikai vertins gautus ir išsiųstus laiškus. Suras privalumus ir ieškos, ką galima tobulinti ir keisti.
Nuorodos	<p>http://www.snaujienos.lt/grozio-receptai/2895-kokios-bendravimo-taisykls-virtualioje-erdvje https://www.youtube.com/watch?v=Hf_4YNxoZmY&feature=youtu.be https://www.vaikulinija.lt/ https://www.draugiskasinternetas.lt/</p>

Saugesnio interneto pamoka

Trumpas veiklos pavadinimas	Ar saugus mano skaitmeninis AŠ
Autorius	Giedrė Sudniutė
Mokykla	Utenos Dauniškio gimnazija
Tema	Saugesnio interneto pamoka
Gebėjimai	<ul style="list-style-type: none">• žodžiu ir raštu bendrauti įvairiose situacijose, stebėti savo komunikaciją ir pritaikyti ją prie situacijos,• atskirti ir naudoti skirtingų tipų šaltinius,• ieškoti informacijos, ją rinkti ir apdoroti,• naudotis pagalbinėmis priemonėmis,• žodžiais ir raštu formuluoti argumentus ir įtikinamai juos dėstyti atsižvelgiant į kontekstą,• mąstyti kritiškai, vertinti informaciją ir su ja dirbti,• suprasti ir teigiamai bei socialiai atsakingai vartoti kalbą,• kritiškai vertinti ir būti smalsiam,• naudotis informacija ir duomenimis,• saugiai ir atsakingai bendrauti ir bendradarbiauti skaitmeninėmis priemonėmis,• kūrybiškai naudotis skaitmeninėmis technologijomis,• naudoti, rasti, filtruoti, vertinti, kurti skaitmeninį turinį,• tvarkyti ir apsaugoti informaciją, turinį, duomenis ir skaitmeninę tapatybę,• atpažinti ir veiksmingai naudoti programinę įrangą,• etiškai, saugiai ir atsakingai naudoti skaitmenines priemones,• dirbti savarankiškai,• vertinti mokymąsi ir dalytis jo rezultatais,• suvokti savo paties pranašumus ir trūkumus,• sutelkti dėmesį.
Lygis	☐ Lengvas ☒ Vidutinis ☐ Sunkus

Amžiaus grupė	14+
Trukmė	45 min. / 90 min. (priklausomai nuo mokinių amžiaus ir gebėjimų)
Pamokos tikslas	Paskatinti mokinius atsakingiau dalintis asmenine informacija ir kritiškiau vertinti internetinėse erdvėse skelbiamą informaciją.
Įvadas	<p>Stovi gatvėje berniukas ir verkia. Prieina policininkas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Berniuk, ko tu verki? - Nezinau... - O kuo tu vardu? - Nepamenu... - O kas tavo tėveliai? - Nezinau... - O gal savo namų adresą žinai? - Žinau... - Nagi, pasakyk. - Dabalju, dabalju, dabalju berniukas taskas lt...
<liaudies „išmintis“> <p>Pastaraisiais metais (ypač pavasarį – perėjus prie nuotolinio mokymo(si), manyčiau, ne vienas susimąstėme, ar tikrai esame saugūs tose interneto platybėse.</p> <p>Ar tikrai nepaklysimė, kai skaitmenines technologijas – išmaniuosius įrenginius – teks pritaikyti nebe žaidimams ar susirašinėjimui su draugais, bet ir mokymuisi.</p> <p>Taigi šioje pamokoje jūs ir galėsite ne tik pasitikrinti, ar tikrai esate saugūs skaitmeninėje erdvėje, sužinoti, ką apie jus žino kiti interneto platybių pakeleiviai, bet ir susipažinsite su priemonėmis, kurios padės pasijusti saugesniais ir internetinėje erdvėje – savo skaitmeniniuose namuose.</p> <p>Taigi</p> <p>IKI SUSITIKIMO Saugesnio interneto pamokoje „Ar saugus mano skaitmeninis „AŠ“?“</p>

	<p>O kad neprailgtų laukiant šio susitikimo, <i>namų darbų užduotis</i>: Sudėliokite internetinę dėlionę, kurios adresas slepiasi po QR kodu</p> <p>Ir rezultato ekrano kopiją (kurioje būtų matomas ne tik rezultatas, bet ir laikas, kurio prirėikė užduočiai įveikti) atsiųskite iki susitikimo pradžios el. pašto adresu.</p>
<p>Priemonės</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Įrenginys darbui internete (naršyklė, internetinė lenta) • Pamokos skaidrės (Priedas Nr. 1 PowerPoint pristatymas „Ar saugus mano skaitmeninis Aš“) • 2–4 įžymių / žinomų žmonių nuotraukos (pvz., premjerės ar krepšininko (pvz., Š. Jasikevičiaus)) internetinės priemonės veikimo iliustravimui (2 priedas) • Dėlionė namų darbo užduočiai: <p>Darbo erdvės:</p> <ul style="list-style-type: none"> • el. paštas (prisistatymui, rezultatams, vertinimams ir komentarams) • internetinė lenta (rezultatams, vertinimams ir komentarams): <ul style="list-style-type: none"> • pokalbių laukas arba el. paštas ar kita bendravimo priemonė

<p>1 žingsnis (2 min.)</p>	<p>Lankomumas... <i>Prisistatykite el. paštu</i> Laiške nurodykite <i>vardą, vietovę bei klasę</i></p>
<p>2 žingsnis (2 min.)</p>	<p>Namų darbai:</p> <p>Rezultatas:</p> <p>Praktinis darbas: Pasiūlykite pavadinimą namų darbo dėlionei. Pavadinimą išsiųskite el. paštu</p>
<p>3 žingsnis (3 min.)</p>	<p>Ar saugome savo asmens duomenis? Asmens duomenys: Kokie jie? Kokią informaciją, panaudojant asmens duomenis, apie mus galima surasti internete? Kaip saugiau dalintis asmens duomenimis?</p> <p>Praktinis darbas: Internetinėje Padlet lentoje surašykite duomenis, kuriuos jūsų manymu galima būtų priskirti asmens duomenims (t.y. duomenims, pagal kuriuos būtų galima surasti informaciją apie asmenį įvairiuose informacijos šaltiniuose (pvz., vardas, pavardė, gimimo data ir pan.)). Viename įrašė pateikite tik vieną duomenį. Pateiktų įrašų kiekis – neribojamas. (3 min.) https://padlet.com/sid0udg/wwb8eni6ls2zwk53</p>

	
<p>4 žingsnis (2 min.)</p>	<p>Kas yra asmens duomenys? Asmens duomenys – tai bet kokia informacija apie asmenį, kurio tapatybė nustatyta arba gali būti nustatyta; toks asmuo dar vadinamas duomenų subjektu. Asmens duomenys yra, pavyzdžiui, tokia informacija apie duomenų subjektus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vardas ir pavardė, • adresas, • asmens tapatybės kortelės ar paso numeris, • pajamos, • kultūriniai ypatumai, • interneto protokolo (IP) adresas, • duomenys, kuriuos turi ligoninė ar gydytojas (pagal kuriuos gydymo tikslais unikaliai identifikuojamas asmuo). <p>(pagal http://www.vartotojai.lt/lt/tapatybe/tapatybes-vagyste/asmens-duomenys)</p> <p>Tapatybės vagis domina pati įvairiausia Jūsų konfidenciali informacija:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vardas • pavardė • asmens kodas • parašas • pirštų atspaudai • asmeninė nuotrauka • gyvenamosios vietos adresas • ankstesnis gyvenamosios vietos adresas • mamos mergautinė pavardė • darbovietės pavadinimas • telefono numeris • elektroninio pašto adresas • elektroniniai laiškai • banko sąskaitos numeris • mokėjimo kortelių duomenys • informacija, susijusi su Jūsų religiniais įsitikinimais

	<ul style="list-style-type: none"> • informacija, susijusi su Jūsų sveikata (vaistų receptas) • personalinio kompiuterio duomenys • IP adresas • Jūsų artimųjų vardai ir pavardės <p>(pagal http://www.vartotojai.lt/lt/tapatybe/tapatybes-vagyste/)</p>
<p>5 žingsnis (3 min.)</p>	<p>Video peržiūra „Darbo pokalbis“ (lietuvių kalba, trukmė 1:38 min.) https://youtu.be/qjK_Fd6lIXQ</p> <p><i>Prieš pasakydamas ką nors kitiems, pasakyk tai pačiam sau.</i> // Seneka</p>
<p>6 žingsnis (5 min.)</p>	<p>O dabar persikelkime virtualia laiko mašina į ateitį ir įsivaizduokime, kad panašiam darbo pokalbyje dalyvaujate jūs. Ar nebūtų įdomu jau dabar sužinoti, kokią informaciją apie jus internete gali rasti kiti?</p> <p>Praktinis darbas</p> <p>Iš internetinėje Padlet lentoje esančių įrašų (duomenų) pasirinkite tris ir, pritaikę juos sau, įrašykite juos Google paieškos eilutėje. Gautame sąrašė suraskite informaciją apie save. Patikrinkite tiek atskirai po vieną, tiek derindami du bei visus tris elementus.</p> <p>Padlet lentos komentaruose pažymėkite tuos įrašus, pagal kuriuos paieškoje gavote daugiausiai informacijos apie save.</p> <p>https://padlet.com/sid0udg/wvb8eni6ls2zwk53</p>

<p>7 žingsnis (2 min.)</p>	<p>Saugus ir atsakingas atvaizdo naudojimas Klausimai pamąstymui:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ar saugus mūsų atvaizdas internete? • Ar neįkėlėme atvaizdų, kurių nenorėtumėm parodyti tėveliams? • Ar neįkėlė mūsų atvaizdų kiti neatsiklausę mūsų? <p>***</p> <p>Jūsų atvaizdas Jūsų išvaizda yra vienas iš pagrindinių jūsų asmenybės aspektų. Jūsų atvaizdas yra unikalus ir atskleidžia jūsų individualias savybes, skiriančias jus nuo kitų žmonių. (pagal https://www.zmogausteisiugidas.lt/lt/temos/duomenys-ir-privatumas/jusu-atvaizdas)</p>
<p>8 žingsnis (3 min.)</p>	<p>Pereinama į svetainę https://age.toolpie.com/ (asmens amžiaus įvertinimui pagal įkeltą nuotrauką – atvaizdo atpažinimo technologijų taikymas) Jos veikimą pademonstruojame įkeldami vieną po kitos 2–4 pasiruoštas nuotraukas.</p> <p>Praktinis darbas Patikrinkite programos rezultatą su pasirinkta savo nuotrauka.</p>
<p>9 žingsnis (įrašyti laiką min.)</p>	<p>Savarankiška video peržiūra: <i>Lukas ir Ludis: ar pavyks apgauti veidus atpažįstančią kamerą?</i> https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000128273/lukas-ir-ludis-ar-pavyks-apgauti-veidus-atpazistancia-kamera?jwsourc=cl (papildomai – po pamokos)</p>
<p>10 žingsnis (4 min.)</p>	<p>Praktinis darbas O dabar savo įrenginiuose susiraskite savo nuotrauką ir išbandykite paiešką pagal atvaizdą (nuotrauką). Įvertinkite: kada gavote daugiau informacijos apie save – ar ieškodami pagal raktinius žodžius (duomenis), ar ieškodami atvaizdo (nuotraukos)? Atsakymą įrašykite Padlet lentoje.</p>

<p>11 žingsnis (4 min.)</p>	<p>Kuo pakeisti nuotrauką? (kuriame autoportretą internete) Trumpai pristatoma keletas internetinių autoportretų kūrimo priemonių (skaidrės, 1 priedas): https://avatarmaker.com/ http://pickaface.net/index.php https://avachara.com/avatar/ http://www.manga.com/content/avatar-face-maker http://www.faceyourmanga.com/editmangatar.php</p>
<p>12 žingsnis (10 min.)</p>	<p>Praktinis darbas Pasirinkta priemone: https://avatarmaker.com/ http://pickaface.net/index.php https://avachara.com/avatar/ http://www.manga.com/content/avatar-face-maker http://www.faceyourmanga.com/editmangatar.php sukurkite savo autoportretą. Autoportretą išsaugokite savo įrenginyje. Autoportretą įkelkite į internetinę Padlet lentą, į kurią įrašėte duomenis. https://padlet.com/sid0udg/wvb8eni6ls2zkw53</p>
<p>13 žingsnis (įrašyti laiką min.)</p>	<p>Namų darbas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kas šiemet atšventė dvidešimtpenkmetį? (1995 rugpjūčio 16 d.) <p>Atsakymą atsiųskite el. paštu iki sekančios pamokos.</p>
<p>14 žingsnis (2 min.)</p>	<p>Refleksijai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ar norėtumėte daugiau panašių pamokų? • Jei „taip“, tai kokios norėtumėte kad būtų tų pamokų temos? <p>Atsakymus įrašykite pokalbių srityje arba atsiųskite pasirinkta bendravimo priemone.</p>

<p>15 žingsnis (5 min.)</p>	<p>Įsivertinkime: testas „Ar esi saugus internete“ http://testas.draugiskasinternetas.lt/ Mūsų didžiausia silpnybė – nepakankamas užsispyrimas. Jei nori, kad pasisektų – visuomet bandyk dar vieną kartą! // Tomas Edisonas</p>
<p>Tolesni veiksmai</p>	<p>Temos kitoms diskusijoms:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ar jūsų atvaizdas naudojamas teisėtai? • Ar atvaizdo naudojimu siekiama teisėto tikslo? <p>Patarimų kampelis iš http://www.vartotojai.lt/lt/tapatybe/informacinis-centras/isvenk Palinkėjimas: Kartą Konfucijaus paklausė, kaip būti savimi, kaip būti laimingu. Jis atsakė: „keistas klausimas – juk tai natūrali būseną. Nė viena rožė neklausia, kaip jai būti rože. Rožė nesistengia būti lotosu, o lotosas rože, viskas gamtoje gyvuoja pagal savo prigimtį, išskyrus... žmogų...“ Deja. Šiandien dažnai užsidedame kaukes. Mes ne gyvename, o vaidiname tokius, kokius mus nori matyti kiti žmonės. Šypso-mės, kai liūdna, liūdime, kai viduje esame laimingi... Ir ne gyvename, o atliekame vaidmenį, pagal gyvenimišką scenarijų. Kartais taip suaugame su kauke, kad prarandame sugebėjimą išreikšti tikruosius jausmus, ir jie atrodo lyg grimasos. Kam to reikia?.. Kad patiktumėm ir įtiktumėm aplinkiniams?.. Nusimeskime kaukes, gyvenimas – ne Venecijos karnavalas. Kai būsime savimi, šalia mūsų atsiras tokie patys žmonės – be kaukių... laimingi ir gyvenantys, o ne vaidinantys žmonės.</p>

<p>Nuorodos</p>	<p>Rezultatų įkėlimui: https://padlet.com/sid0udg/wvb8eni6ls2zwk53 http://www.vartotojai.lt/lt/tapatybe/tapatybes-vagyste/asmens-duomenys Video „Darbo pokalbis“: https://youtu.be/qiK_Fd6lIXQ https://www.zmogausteisiugidas.lt/lt/temos/duomenys-ir-privatumas/jusu-atvaizdas Internetinė priemonė: https://age.toolpie.com/ Video „Lukas ir Ludis: ar pavyks apgauti veidus atpažįstančią kamerą?“ https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000128273/lukas-ir-ludis-ar-pavyks-apgauti-veidus-atpazistancia-kamera?jwsourc=cl Autoportretų kūrimui: https://avarmaker.com/ http://pickaface.net/index.php https://avachara.com/avatar/ http://www.manga.com/content/avatar-face-maker http://www.faceyourmanga.com/editmangatar.php Testas „Ar esi saugus internete“: http://testas.draugiskasinternetas.lt/ Patarimų kampelis iš http://www.vartotojai.lt/lt/tapatybe/informacinis-centras/isvenk PowerPoint pristatymas „Ar saugus mano skaitmeninis Aš“ Priedas1_Ar saugusSkaitmeninisAS_G_Sudniute.ppt</p>
------------------------	--

Skaitmeninis pėdsakas internete

Trumpas veiklos pavadinimas	Mano skaitmeniniai pėdsakai
Autorius	Ingrida Kupčiūnienė
Mokykla	Kaišiadorių Algirdo Brazausko gimnazija
Tema	Skaitmeninis pėdsakas internete
Gebėjimai	<ul style="list-style-type: none">• Mokiniai sužinos, kaip svarbu, ką tu veiki internete;• Supras savo elgesio viešojoje erdvėje pasekmes;• Išmoks atpažinti savo skaitmeninės tapatybės pėdsakus.
Lygis	☐ Lengvas ☒ Vidutinis ☐ Sunkus
Amžiaus grupė	15–16 metų (9–10 klasės)
Trukmė	45 min.
Pamokos tikslas	Atkreipti dėmesį į įvaizdžio skaitmeninėje erdvėje formavimą bei privatumą.
Įvadas	Dalyvaudami šioje pamokoje mokiniai atlieka užduotis, kurios padės jiems geriau suprasti skaitmeninio įvaizdžio formavimo svarbą, paskatins visada galvoti, kur naršai ir ką skelbi, komentuoji ar seki, kokias programas instaliuoji. Mokiniai veiktas atlieka dirbdami komandomis po 3–5 mokinius. Mokinių supratimas ugdomas klausimų, diskusijų, vaizdo klipo peržiūros metodais. Atlikdami namų darbų užduotį mokiniai įtvirtins žinias, kurios jiems padės atpažinti, valdyti ir palaikyti jų teigiamo įvaizdžio skaitmeninius pėdsakus.

<p>Priemonės</p>	<p>a) planšetiniai kompiuteriai arba išmanieji telefonai (kiekvienam mokiniui arba bent vienas mokinių komandai);</p> <p>b) interneto ryšys;</p> <p>c) balti lapai, rašikliai;</p> <p>d) laikrodis;</p> <p>e) Padlet lenta (https://padlet.com);</p> <p>f) vaizdo klipas „YouTube“;</p> <p>g) viktorina Quizizz (https://quizizz.com (viktorinų kūrimo aplinka));</p> <p>h) padalomoji medžiaga.</p>
<p>1 žingsnis (7 min.)</p>	<p>Sudominimas. Pristatoma pamokos veikla, kaip ir ką jie veiks komandose, už ką ir kiek gaus taškų bei koks bus įvertinimas. Primenama apie namų darbų užduotis. Mokiniai suskirstomi komandomis po 3–5 mokinius.</p>
<p>2 žingsnis (30 min.)</p>	<p>1 užduotis. Komandos sugalvoja pavadinimą ir šūkį bei padaro savo komandos nuotrauką ir įkelia į Padelt lentą (7 min.).</p> <p>2 užduotis. Visos komandos prisistato: pasako savo pavadinimą ir šūkį (per 3 min.)</p> <p>3 užduotis. Pateikiama praktinė užduotis (Priedas Nr. <i>praktinė užduotis „Pėdsakas“</i>) komandos skaitmeninis pėdsakas. Mokiniai pildo lapą, skaičiuodami, keliose svetainėse ar socialiniuose tinkluose yra prisiregistravę (apytikslis skaičius) (5 min.) ir lapo nuotrauką įkelia į Padelt lentą (2 min.).</p> <p>4 užduotis. Vaizdo klipo „Vaikų privatumas internete (IV): Darbo pokalbis“ peržiūra https://www.youtube.com/watch?v=qjK_Fd6lIXQ (lietuvių kalba, trukmė 1:38 min.) ir komandos patarimai Padelt lentoje filmuko veikėjui, kaip elgtis palikus tokį skaitmeninį pėdsaką.</p> <p>5 užduotis. Viktorina programoje Quizizz (joinmyquiz.com kodas ir komandos pavadinimas) https://tinyurl.com/ybn3e2bo Viktorinos klausimai ir atsakymai (Priedas Nr. 2 „Saugus internete“)</p>

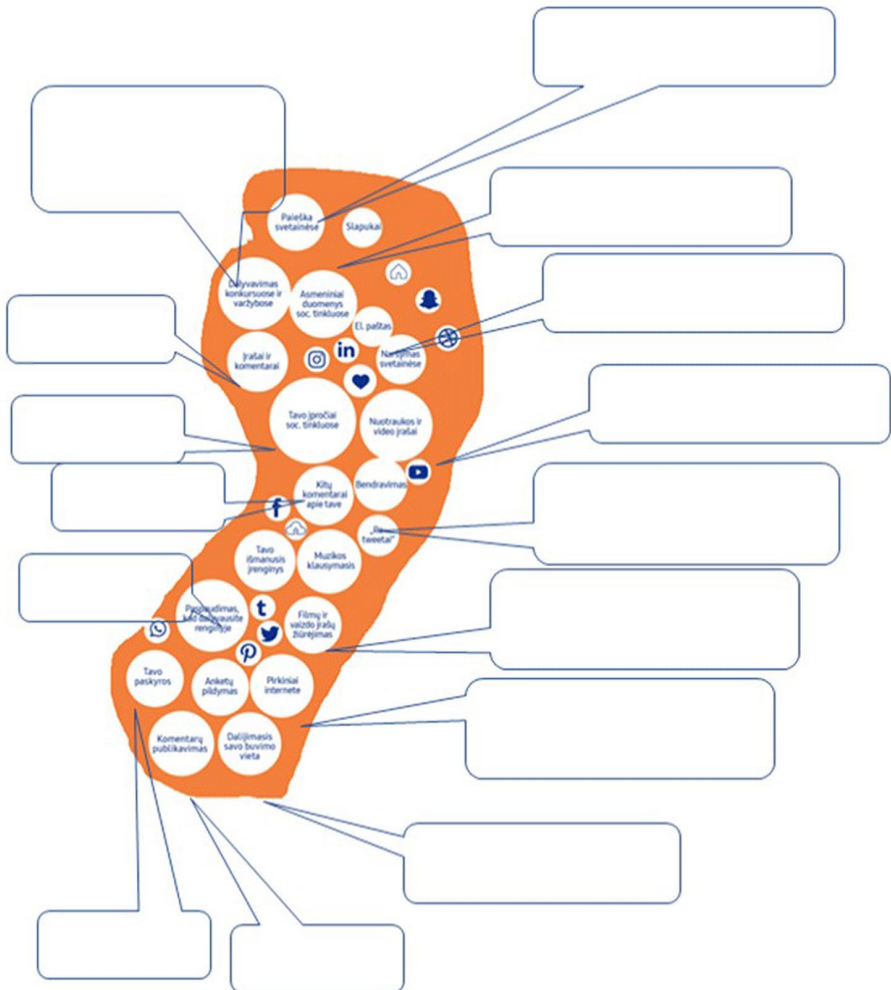
<p>3 žingsnis (5 min.)</p>	<p>Mokytoja skaičiuoja taškus (pradėti skaičiavimą, kol komandos vykdo 5 užduotį). (Priedas Nr. 3 „Komandų vertinimo lapas“)</p> <p>Mokinių komandos vykdo komandų įrašų peržiūrą Padelt lentoje ir balsuoja už turinį ir už kūrybiškumą, etiškai komentuoja. Komandos dar kartą pasako savo šūkius ir atsako į vieną iš 3-jų klausimų: kur palieki savo skaitmeninius pėdsakus; kas seka tavo skaitmeninius pėdsakus; kaip apsisaugosi savo privatumą internete. Pateikiamas namų darbas <i>Reputacijos internete kontrolė</i>, kuris jiems padės valdyti ir palaikyti skaitmeninius pėdsakus. (Priedas Nr. 4 „Reputacijos internete kontrolė“)</p>
<p>4 žingsnis (3 min.)</p>	<p>Skelbiami rezultatai. Komandų rezultatai skelbiami nuo trečios vietos.</p>
<p>Tolesni veiksmai</p>	<p>Namų darbams pateikiama užduotis. Ją atlikę mokiniai supras, kas padės valdyti ir palaikyti skaitmeninius pėdsakus. Mokiniai turi pamąstyti apie tai, kokią informaciją saugu skelbti visiems, suprasti slapukų (<i>angl. cookies</i>) prasmę bei atsižvelgti į virtualaus pasaulio grėsmes.</p>
<p>Nuorodos</p>	<p>„Saugus internete“ – viktorinos klausimai ir atsakymai Priedas2_Saugusinternet_e _ Quizizz_Kupciuniene.pdf Viktorina https://quizizz.com/admin/quiz/5fc4e4e9170f39001b894e0e</p> <p>Vaizdo kilpas „YouTube“ „Vaikų privatumas internete (IV): Darbo pokalbis“ https://www.youtube.com/watch?v=qik_Fd6lIXQ</p> <p>Mokomoji medžiaga anglų kalba https://www.childnet.com/resources/online-reputation-checklist</p> <p>Mokomoji medžiaga lietuvių kalba http://www.skaitmeninisiq.lt/Pamokos/sazines/skaitmeninis-pedsakas</p> <p>Apie Padlet lentos naudojimą https://www.youtube.com/watch?v=yKf9pWowHVI https://www.youtube.com/watch?v=haEBqzUX7nA https://www.youtube.com/watch?v=YZj2jjLHvCU</p> <p>Pamokai reikalinga medžiaga – https://bit.ly/39usw8d</p> <p>Laiko fiksavimui „YouTube“ https://www.youtube.com/watch?v=_W0bSen8Qjg (5 min.) https://www.youtube.com/watch?v=4xG2aJa6UyY (2 min.) https://www.youtube.com/watch?v=iHdviZkM7S4&t=2s (3 min.)</p>

Priedas Nr. 1

Praktinė užduotis „Pėdsakas“

Įrašykite, koku adresu ir kiek kartų šiandien atlikote veiksmą.

BENDRAS VEIKSMŲ SKAIČIUS _____

Šaltinis – Skaitmeninis moksleivio IQ

<http://www.skaitmenisiq.lt/Pamokos/sazines/skaitmeninis-pedsakas>

Priedas Nr. 2

„Saugus internete“ – viktorinos klausimai ir atsakymai

Priedas2_Saugusinternet_e _ Quizizz_Kupciuniene.pdf

Priedas. Nr. 3

Komandų vertinimo lapas

Užduotis	1 užduotis	2 užduotis	3 užduotis	4 užduotis	5 užduotis	Komandos aktyvumas	Taškai	Vieta
Pavadinimas	Nuotrauka ir šūkis	Prisistatymas	Praktinė užduotis	Vaizdo klipo komentaras	Viktorija	Atsakymai į klausimus, komentavimas		
Taškai	0, 1, 2, 3	0, 1, 2, 3	0, 1, 2, 3	0, 1, 2, 3	0, 1, 2, 3	0, 1, 2, 3		
Komandų pavadinimai								
...								
...								
...								
...								
...								

0 –nieko neatliko

1 –atliko minimaliai

2 –atliko, bet ne pilnai

3 –atliko viską, atliko pirmi.

Priedas Nr. 4

Reputacijos internete kontrolė

	Kurkite teigiamą pėdsaką. Internetas yra fantastinis būdas pranešti apie visus tavo pasiekimus. Skelbk tokius dalykus, iš kurių galės pasimokyti kiti.	Tavo veiksmai...
	Paieška internete. Ar žinai, kas yra paskelbta apie tave internete? Atlik privatumo nustatymus.	Tavo veiksmai...
	Patikrinkite savo privačius nustatymus. Įsitikink, kad žinai, kokią informaciją bendrini tavo naudojamose platformose!	Tavo veiksmai...
	Pagalvokite prieš skelbdamas. Pagalvok, kai kažkas yra internete, tai gali būti ten amžinai.	Tavo veiksmai...
	Pašalink nereikalingas paskyras. Jeigu nesinaudoji socialinio tinklo paskyra, tai ją ištrink. Tokiu būdu pašalinsi riziką, kad į tavo paskyras bus įsilaužta.	Tavo veiksmai...

Šaltinis Online-Reputation-Checklist.pdf (childnet.com)

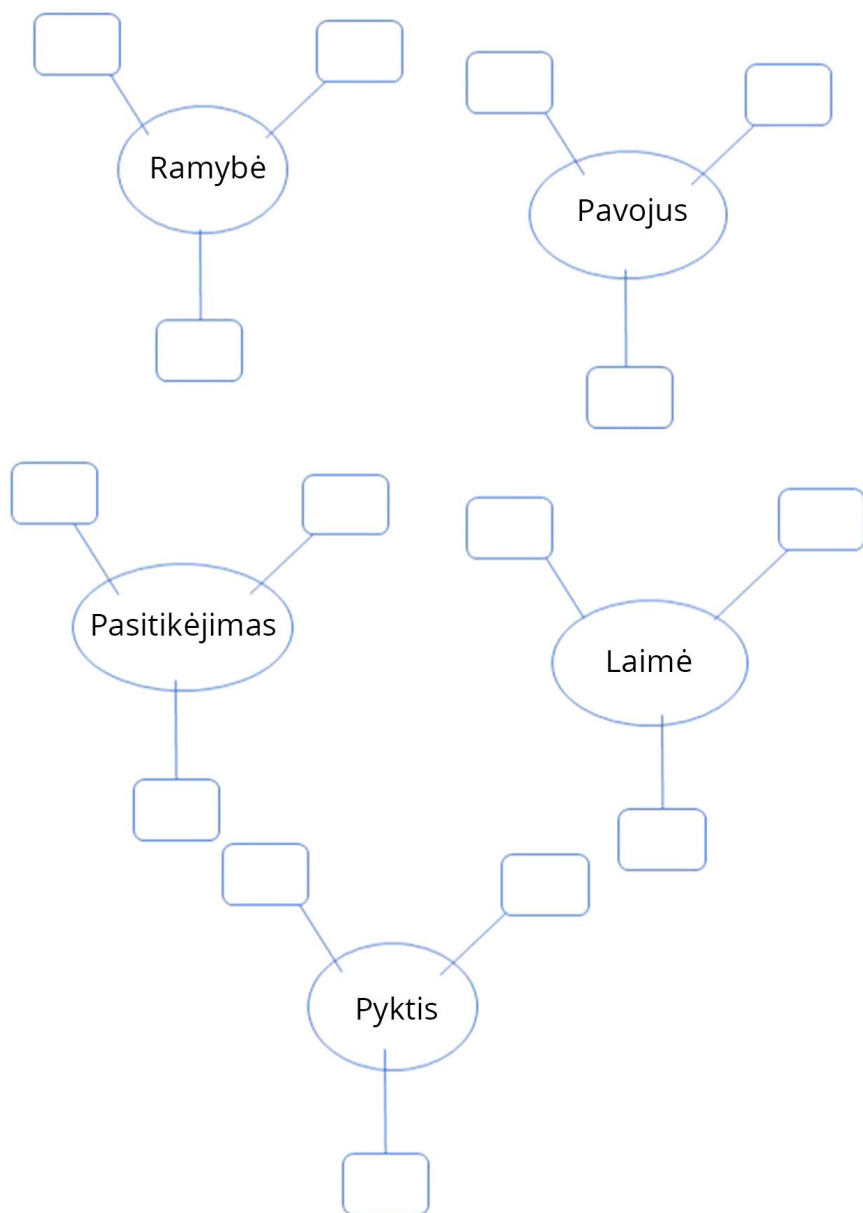
Ką mes skelbiame internete

Trumpas veiklos pavadinimas	Skaitmeninis pėdsakas
Autorius	Svetlana Sčastnaja
Mokykla	Nemenčinės Gedimino gimnazija
Tema	Ką mes skelbiame internete
Gebėjimai	Socialinė kompetencija – su mokiniais bus aptariama, kaip tinkamai elgtis elektroninėje erdvėje; Pažinimo kompetencija – mokiniai suras tinkamas poras (nuotraukos ir būdvardžio); Komunikavimo kompetencija – mokyšis išklaudyti kito nuomonę bei argumentuotai pagrįsti savąją.
Lygis	☐ Lengvas ☒ Vidutinis ☐ Sunkus
Amžiaus grupė	14–15 metų
Trukmė	45 min.
Pamokos tikslas	Peržiūrėję vaizdinę medžiagą, dirbdami grupėse, užpildys pateiktas schemas: pagal sukeltas emocijas suklijuos (parinks) tinkamas iškirptas nuotraukas (iš žurnalų, laikraščių), pateiks kelis skaitmeninius pėdsakus; paaiškins jų teigiamas ir neigiamas puses, komunikuos anglų kalba.
Įvadas	Labai svarbu paaugliams suvokti, kad socialiniuose tinkluose skelbiamos jų nuotraukos ar kitokia informacija gali būti suprasta arba interpretuota visai kitaip negu norima. Svarbu ugdyti atsakomybę už elgesį virtualioje erdvėje, nes „nekalta“ nuotrauka, komentaras „Facebook“ profilyje po daugelio metų gali turėti skaudžių pasekmių.

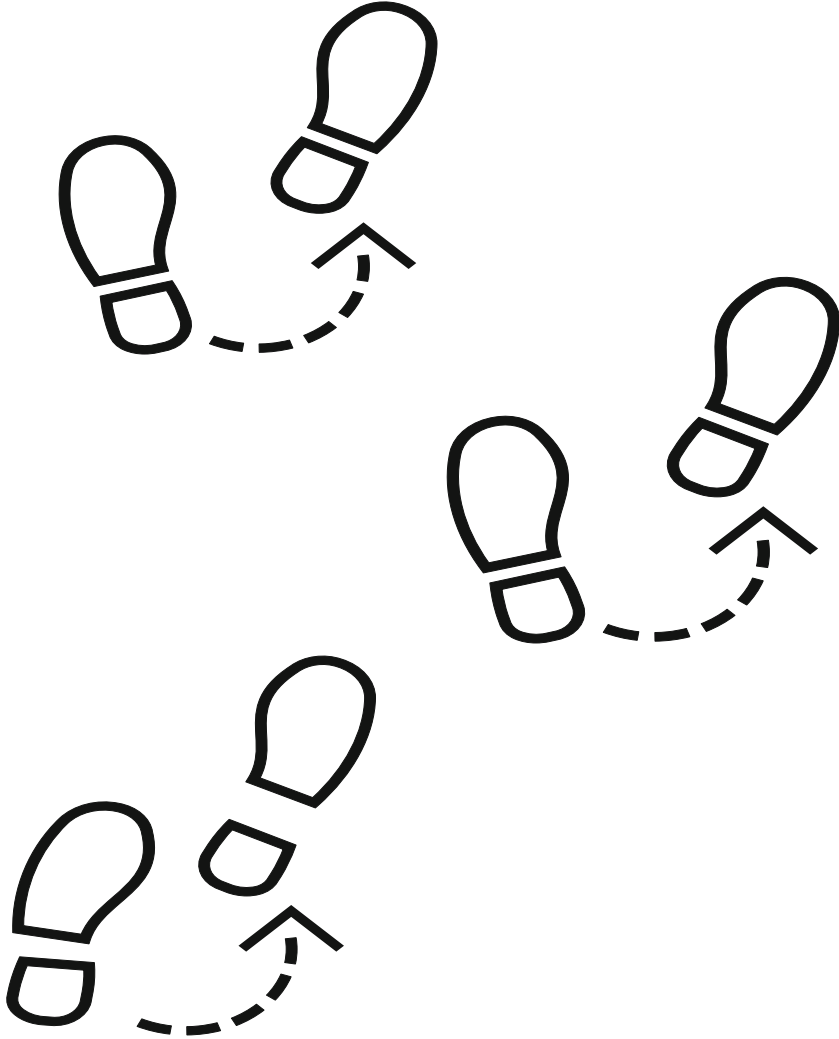
Priemonės	<ul style="list-style-type: none"> • Kompiuteris – vaizdo medžiagos peržiūrai; • Dalomoji medžiaga – lentelės, nuotraukos (žurnalai, laikraščiai, gali būti ir atspausdinti straipsniai iš interneto, bet būtinai su nuotraukomis); • Priemonės – žirkklės, klėjai, A4, A3 lapai.
1 žingsnis (8 min.)	<p>Mokiniai supažindinami su darbo eiga. Aptariama, kad kiekvienas žmogus internete palieka skaitmeninius pėdsakus ir kiti žmonės ne visada gali juos tinkamai interpretuoti. Kaip pavyzdį mokytojas gali parodyti 2 bet kokias (tinkama ir netinkama) pasirinktas nuotraukas elektroninėje erdvėje, nuotraukos turi aiškiai atspindėti konkrečias emocijas ar veiksmus.</p> <p>Mokiniai iki pamokos savarankiškai turi peržiūrėti filmus „Anti social“ (anglų kalba, trukmė 2:56 min.) https://www.youtube.com/watch?v=GEWnXmDfVzg</p> <p>„Vaikų privatumas internete (IV): Darbo pokalbis“ (lietuvių kalba, trukmė 1:38 min.) https://www.youtube.com/watch?v=qiK_Fd6lIXQ&t=13s</p> <p>Trumpa diskusija apie filmus: mokiniai palygina du siužetus, išsako savo nuomonę, kokį įspūdį paliko filmai, ar turi savo arimųjų ir draugų rate panašių žmonių. Mokytojas taip pat gali išsakyti savo požiūrį į šiuos filmus.</p> <p>Išdalinamos priemonės, mokiniai suskirstomi į grupes.</p>
2 žingsnis (10 min.)	<p>Mokiniai iš laikraščių, žurnalų iškerpa įvairias nuotraukas. Prikljuoja po kelias nuotraukas pagal pasirinktas emocijas (priedas Nr.1). Mokytojas gali pasirinkti ir kitokias emocijas. Grupėse aptariama, kodėl pasirinktos būtent tokios nuotraukos ir kaip jie supranta pateiktą vaizdinę informaciją. Atkreipiamas dėmesys į tai, kad kiekvienas iš mūsų publikuotą nuotrauką gali interpretuoti skirtingai. Mums ši nuotrauka gali reikšti viena, o kitam žmogui visiškai kita. Akcentuojamas dėmesys į tai, kad prieš publikuojant nuotraukas, rašant komentarus ar pateikiant kitą informaciją skaitmeninėje erdvėje, būtina pagalvoti apie tai, kaip ši informacija bus suprasta. Mokiniai emocijas gali išversti į kitas kalbas.</p>

3 žingsnis (12 min.)	Mokiniai (kiekviena grupė) pristato savo emocijas, paaiškina, kodėl pasirinko ir iškirpo iš žurnalų ar laikraščių būtent tokias nuotraukas. Kitų grupių mokiniai užduoda po 1–2 klausimus, taip pat gali pakomentuoti, ar jie sutinka su pasirinktomis nuotraukomis, t.y. šios nuotraukos jiems sukelia tokias pat emocijas ar jausmus.
4 žingsnis (10 min.)	Mokiniams išdalinami skaitmeniniai A4 pėdsakai (priedas Nr. 2). Kiekvienas asmeniškai parašo teigiamus ir neigiamus pėdsakus, kuriuos jis palieka virtualioje erdvėje. Savo pėdsakus aptaria grupėje. Kiekviena grupė pasako po vieną teigiamą ir vieną neigiamą pėdsaką. Išsakyti pėdsakai surašomi ant A3 lapo (priedas Nr. 3).
5 žingsnis (5 min.)	Aptariamas, išanalizuojamas, įvertinamas gautas Pėdsakų (A3) rezultatas. Mokiniai pakomentuoja, kodėl taip supranta emocijas, kokias nuotraukų madas siūlo jaunimas skaitmeninėje erdvėje. Apibendrinant galima išvardinti, kokios informacijos nereikėtų publikuoti, skelbti internete, kad netektų ateityje nukentėti nuo paliktų pėdsakų. Svarbu akcentuoti, kad internete neegzistuoja sąvoka „praeitis“, t.y. paskelbta informacija lieka visam laikui ir dažnai būna sunku suvaldyti, kad neišplistų plačiai.
Tolesni veiksmai	Pėdsakai ir emocijos iškabinamos klasėje, pristatomos bendruomenei. Pagal poreikį kitą pamoką galima pasirinkti nagrinėti temą „Mano profilio nuotrauka ir aš“ (https://www.socialweb-socialwork.eu/content/modules/profilbilderspiel/).
Nuorodos	https://www.youtube.com/watch?v=GEWnXmDfVZg https://www.youtube.com/watch?v=qjK_Fd6lIXQ&t=13s

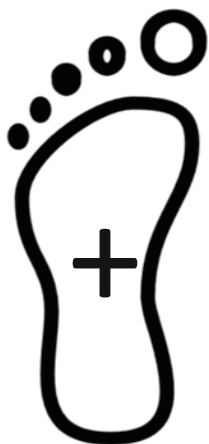
Priedas Nr. 1

Priedas Nr. 2

Priedas Nr. 3

V. Juknaitė ir šiandienos jaunimas:

moralinių vertybių kaita. Integruota lietuvių
kalbos ir informacinių technologijų pamoka

Trumpas veiklos pavadinimas	Moralinių vertybių kaita
Autorius	Rasa Alaburdienė
Mokykla	Prienų „Revuonos“ pagrindinė mokykla
Tema	V. Juknaitė ir šiandienos jaunimas: moralinių vertybių kaita. Integruota lietuvių kalbos ir informacinių technologijų pamoka
Gebėjimai	Analizuoti grožinio kūrinio turinį, raišką, kontekstą bei jų sąsajas. Saugiai ir atsakingai naudotis socialiniais tinklais.
Lygis	☐ Lengvas ☒ Vidutinis ☐ Sunkus
Amžiaus grupė	9 klasė
Trukmė	1 pamoka (45 min.)
Pamokos tikslas	Skaitant ir analizuojant V. Juknaitės kūrinį „Išsiduosi. Balsu“ gebėti įvardinti kūrinyje akcentuojamas moralines vertybes ir jų sąsajas su jaunu žmogumi bei veikla virtualioje erdvėje.
Įvadas	Prieš šią pamoką mokiniai gavo užduotį perskaityti V. Juknaitės kūrinį „Išsiduosi. Balsu“, informacinių technologijų pamokoje mokiniai prisiminė saugaus elgesio internete pagrindus, taip pat nagrinėjo duomenų saugumą. Pamoka skirta parodyti, jog literatūroje akcentuojamomis vertybėmis turėtų būti vadovaujama ir veikiant virtualioje erdvėje. Ja siekiama ugdyti bendrąsias ir dalykines kompetencijas: mokėjimo mokytis, pažinimo, komunikavimo, skaitmeninę, asmeninę, gebėjimo analizuoti kūrinį, sieti kūrinį akcentuojamas vertybes su šiandiena.

Priemonės	Interneto ryšys, išmanusis įrenginys kiekvienam mokiniui (telefonas, planšetė, kompiuteris), Mentimeter reflektavimo įrankis, projektorius, mokytojo kompiuteris.
1 žingsnis (5 min.)	<p>Pamoka pradedama probleminiu klausimu: Kokiomis moralinėmis vertybėmis vadovaujasi jaunas žmogus šiandieninėje aplinkoje?</p> <p>Mokiniam skiriama 2 minutės užduočiai atlikti (Užduotis atliekama naudojantis Mentimeter svetaine, vaikai sugalvoja ir parašo po 3 moralines vertybes, kurios jų manymu yra svarbiausios, taip kuriamas bendras žodžių debesis, baigusis laikui jis vaizduojamas projektoriuje).</p> <p>Mokiniai aptaria matomus rezultatus.</p> <p>https://www.mentimeter.com/</p>
2 žingsnis (10 min.)	<p>Formuluojamas pamokos uždavinys. Aptariamas praktinis darbas ir jo vertinimo strategija.</p> <p>Mokiniai suskirstomi į grupes po 3–4 vaikus. Kiekviena grupė pasirenka po 5 veikėjus iš nagrinėjamo kūrinio, juos charakterizuoja, įvardina, kokias vertybes jie yra praradę. Šio praktinio darbo metu mokiniai skatinami naudotis kūrinio elektronine versija internete (nuoroda nurodyta plano apačioje).</p> <p>V. Juknaitės kūrinys: https://tinyurl.com/y8a7wmfq</p>
3 žingsnis (10 min.)	<p>Praktinio darbo pristatymas.</p> <p>Mokiniai pristato darbą pasakydami, kokius 5 veikėjus pasirinko, kokias vertybes veikėjai prarado.</p>
4 žingsnis (10 min.)	<p>Paaškinamas antras praktinis darbas ir jo vertinimo kriterijai. Kiekviena grupė pasirenka po 1 anksčiau išnagrinėtą vertybę, pagalvoja, kaip ja reiktų vadovautis internete, ir paruošia komiksą, kuris atspindėtų pasirinktą vertybę bei galimą situaciją. Komikso kūrimas internete: https://tinyurl.com/y8vkvjfs</p>

<p>5 žingsnis (5 min.)</p>	<p>Antrojo praktinio darbo pristatymas. Mokiniai pristato savo komiksus – pabrėžia vaizduojamą vertybę.</p> <p>Refleksija. Naudodamasi Mentimetru visa klasė sukuria dar vieną žodžių debesį, kuris atspindėtų, kokios vertybės svarbios virtualioje erdvėje.</p> <p>Ekrane parodomi abu žodžio debesy, diskusijos būdu jie palyginami ir aptariami (tikimasi, jog vertybės sutampa arba bent jau yra panašios).</p> <p>https://www.mentimeter.com/</p>
<p>Tolesni veiksmai</p>	<p>Susitikimas su medijų ir informacinio raštingumo specialistu.</p>
<p>Nuorodos</p>	<p>V. Juknaitės kūrinys: http://www.xn--altiniai-4wb.info/files/literatura/LI00/Vanda_Juknait%C4%97._I%C5%A1siduosi._Balsu.LI2100.pdf?fbclid=IwAR3Fcn6NNAjj9qotVxJcLQDyLTZaKUwNys0nSAI8FzPm9NpwLFz2F1bUajg</p> <p>Mentimeter: https://www.mentimeter.com/</p> <p>Komiksas: http://www.ugdome.lt/kompetencijos5-8//Irankiai/Refleksija/4139-refleksija_komiksas_58_kl/content/index.html</p>

Internetas ir jo paslaugos

Trumpas veiklos pavadinimas	Internetinis draugas
Autorius	Dalia Balčiūnienė
Mokykla	Kelmės „Kražantės“ progimnazija
Tema	Internetas ir jo paslaugos
Gebėjimai	Saugiai naudosis sinchroninėmis ir asinchroninėmis bendravimo priemonėmis (socialiniais tinklais, pokalbių svetainėmis), laikysis etikos taisyklių.
Lygis	☐ Lengvas ☒ Vidutinis ☐ Sunkus
Amžiaus grupė	5–8 klasė
Trukmė	45 min.
Pamokos tikslas	Padėti mokiniams suprasti žmonių tarpusavio sąveiką tikrovėje ir virtualiajame pasaulyje.
Įvadas	Minčių lietus. Aš turiu tūkstantį internetinių draugų. Šios veiklos tikslas – ugdyti mokinių kritinį požiūrį į internetinius ir realius draugus.
Priemonės	Minčių lietus, užduočių lapai, filmukas, diskusija, skrajučių kūrimas canva.com.
1 žingsnis (10 min.)	Filmuko „Tūkstantis draugų“ peržiūra (lietuvių kalba su subtitrais, trukmė 3:00 min.) http://lt.sheep.live.eu/fairytales/tukstantis-draugu-subtitrai Diskusija „Kuo skiriasi internetiniai draugai nuo realių? Ar saugu internete skelbti savo gimimo datą? Ar žinai su kokiais draugais žaidi internetinius žaidimus? Ar tai saugu? Kokius duomenis apie save gali pasakyti internetiniam draugui?“
2 žingsnis (5 min.)	Užpildo lentelę. O koks aš esu (internete)? Koks aš esu realiame gyvenime? Koks aš norėčiau būti?

3 žingsnis (20 min.)	Elektroninė patarimų kraitelė. Skrajučių kūrimas porose canva.com aplinkoje. Naudodamiesi įvairiais šaltiniais, įgytomis žiniomis, girdėtomis patirtimis, parengia skrajutes su patarimais „Kaip saugiai bendrauti su internetiniais draugais?“
4 žingsnis (10 min.)	Aptarimas. Jei internetinio žaidimo partneris norėtų susitikti realiame gyvenime ar paprašytų asmeninių duomenų, ką darytumėte? Išvardinkite tris geriausias būdus, kaip nuotolinio mokymosi metu galima tiksliausiai atlikti informacinių technologijų užduotis. Pagrindinė frazė, kurią išsinešu iš pamokos menti.com.
Tolesni veiksmai	Mokiniai palygina savo rezultatus ir aptaria, ko pasiekė, ko išmoko. Atspausdina skrajutes, pakabina mokyklos koridoriuje.
Nuorodos	Filmukas „Tūkstantis draugų“ http://lt.sheep.live.eu/fairytales/tukstantis-draugu-subtitrai Dizaino kūrimas https://www.canva.com/lt_lt/ Mentimeter https://www.mentimeter.com/

Integruota anglų kalbos ir informacinių technologijų pamoka

Trumpas veiklos pavadinimas	Internetas: galimybės ir jo keliami pavojai
Autorius	Giedrė Makavičienė
Mokykla	Ukmergės r. Veprių mokykla-daugiafunkcis centras
Tema	Integruota anglų kalbos ir informacinių technologijų pamoka
Gebėjimai	Ugdyti gebėjimą saugiai ir atsakingai naudotis internetu, lavinti kritinį mąstymą, anglų kalbos bei informacinių technologijų naudojimo įgūdžius
Lygis	☐ Lengvas ☒ Vidutinis ☐ Sunkus
Amžiaus grupė	7–8 kl.
Trukmė	45 min.
Pamokos tikslas	Analizuoti interneto teikiamą naudą ir galimus pavojus bei aptarti, kaip saugiai elgtis internete.
Įvadas	Dalis mokinių, besinaudojančių interneto privalumais, nesuvokia internete kylančių grėsmių. Pamokos tikslas atkreipti mokinių dėmesį į tai, kad internete galima rasti ir gerų, ir pavojingų dalykų. Grupinio darbo metu mokiniai aptars interneto teikiamas galimybes bei galimas grėsmes. Diskutuodami, rašydami ir išsakydami savo nuomonę lavins anglų kalbos įgūdžius. Informacinių technologijų įgūdžius lavins užrašydami mintis Padlet internetinėje lentoje bei siųsdami elektroninį laišką mokytojai.
Priemonės	Multimedija, kompiuteris, kolonėlės, padlet.com, planšetės arba telefonai su interneto prieiga mokiniams (bent po vieną vienai grupei).

1 žingsnis (5 min.)	<p>„Minčių lietus“. Mokytoja užrašo lentoje / ant lapo / Padlet lentoje žodį „Internetas“. Mokiniai sako žodžius / frazes, kurie jiems asocijuojasi su šiuo žodžiu.</p> <p>Aktyviausi mokiniai vertinami kaupiamuoju balu.</p>
2 žingsnis (10 min.)	<p>10 min. skiriama mokiniams išsakyti savo nuomonę šiais klausimais: Kaip dažnai naršai internete ir kiek laiko per dieną naršai? Kokiuose tinklapiuose dažniausiai lankaisi? Ar turi socialinio tinklo paskyrą? Kodėl turi / kodėl neturi?</p> <p>Mokiniai vertinami kaupiamuoju balu.</p>
3 žingsnis (10 min.)	<p>Peržiūrėti animacinio filmo „Ralph Breaks the Internet“ ištrauką (anglų kalba, trukmė 1:28 min.) ir aptarti interneto teikiamas galimybes</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=s92IDLfRRyc</p> <p>Peržiūrai ir aptarimui skiriama 8–10 minučių.</p> <p>Aktyviausiai dalyvaujantys aptarime mokiniai vertinami kaupiamuoju balu.</p>
4 žingsnis (10 min.)	<p>Mokiniai suskirstomi grupėmis (grupių kiekis ir mokinių skaičius grupėse priklauso nuo klasės dydžio). Mokytoja kviečia grupių atstovus traukti iš maišelio spalvotus lapelius (žalios ir raudonos spalvos, abiejų spalvų lapelių yra po lygiai, bendrai abiejų spalvų lapelių yra tiek, kiek planuojama grupių). Grupėms duodami raktiniai žodžiai: socialiniai tinklai, el. paštas, žaidimų svetainės, jutub. Raudoną lapelį ištraukusi grupė aptaria grėsmes, o žalią lapelį ištraukusi grupė aptaria galimybes. Skiriama 10–12 minučių aptarti ir pateikti raštu savo įžvalgas, kurias grupės atstovas pristatys visai klasei. Įžvalgos užrašomos naudojant padlet.com internetinę lentą (mokytoja turi iš anksto ją paruošti ir duoti mokiniams nuorodą).</p>
5 žingsnis (3 min.)	<p>Mokytoja su mokiniais palygina ir apibendrina Padlet internetinėje lentoje grupių pateiktas įžvalgas. Aptaria būdus, kaip saugiai naudotis internetu.</p> <p>Daugiausiai įžvalgų pateikusi grupė vertinama kaupiamuoju pažymiu.</p>

6 žingsnis (2 min.)	<p>Namų darbas. Parašykite 5–10 sakinių, ką veikėte praeitą savaitgalį. Rašydami naudokite „emoji“ vietoje žodžių. Žinutę nusiųskite mokytojai (jos nurodytu elektroniniu paštu / dienyno pranešimu).</p> <p>Namų darbai vertinami kaupiamuoju pažymiu.</p>
7 žingsnis (5 min.)	<p>Refleksija, 5 minutės. Mokiniai padlet.com internetinėje lentoje užrašo atsakymus į klausimus:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ką sužinojote šioje pamokoje? 2. Kas šioje pamokoje buvo neaišku? <p>https://padlet.com/giedremakaviciene/cmsabfmudnozlkdk</p>
Nuorodos	<p>YouTube video ištrauka iš Ralph Breaks the Internet</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=s92IDLfRRyc</p> <p>Refleksija</p> <p>https://padlet.com/giedremakaviciene/cmsabfmudnozlkdk</p>

Integruota anglų kalbos – istorijos pamoka

Senovės Egipto civilizacija

Trumpas veiklos pavadinimas	Saugumas atliekant užduotis internete
Autorius	Jurgita Karkauskienė
Mokykla	Kauno Tado Ivanausko progimnazija
Tema	Integruota anglų kalbos – istorijos pamoka Senovės Egipto civilizacija angl. <i>The civilization of an Ancient Egypt</i>
Gebėjimai	Bendravimas ir bendradarbiavimas gimtąja ir anglų kalba, mokymasis mokyti, skaitmeninis raštingumas.
Lygis	☐ Lengvas ☒ Vidutinis ☐ Sunkus
Amžiaus grupė	13–14 metų
Trukmė	Dvi pamokos (90 min.)
Pamokos tikslas	<ul style="list-style-type: none">• Pakartoti pagrindinius istorinius faktus apie Senovės Egipto civilizaciją naudojant interneto programėles https://kahoot.com/ ir https://www.mentimeter.com/ bei http://www.etest.lt/index.php, Microsoft Teams.• Ugdyti mokinių supratimą apie duomenų saugumą internete, etišką elgesį ir atsakomybę dedant medžiagą.• Ugdyti mokinių bendravimo ir bendradarbiavimo įgūdžius kuriant ir pristatant dialogus užsienio kalba.

Įvadas	<p>Per šias dvi pamokas mokiniai pakartoja pagrindinius istorinius faktus apie Senovės Egipto civilizaciją: žiūri vaizdo medžiagą, dalyvauja viktorinoje, priskiria žodžius jų apibūdinimui, skaito ir analizuoja tekstą apie Senovės Egiptą, kuria dialogus anglų kalba, kuriuose išsako nuomonę apie internetines programas bei informacijos saugumą jas naudojant. Dialogus mokiniai pristato prieš klasę (diferencijuota užduotis, atsižvelgiant į mokinių gebėjimus).</p> <p>Pamokos yra vedamos dviem kalbomis: gimtąja ir anglų kalba.</p>
Priemonės	<ul style="list-style-type: none"> • Interneto ryšį turintys skaitmeniniai prietaisai: telefonai arba planšetiniai kompiuteriai. • Projektorius. • Interneto programėlės https://kahoot.com/ ir https://www.mentimeter.com/ http://www.etest.lt/index.php, Microsoft Teams http://www.ugdome.lt/kompetencijos5-8/lrankiai/voratinklis_mob/grid/index.html. • PowerPoint programa sukurtos ir demonstruojamos skaidrės. • Video medžiaga https://www.youtube.com/watch?v=hO1tzmi1V5g. • Tekstas. • Žodžiai.
1 žingsnis (7 min.)	<p>Mokiniam pristatoma pamokos tema, tikslas ir vertinimo sistema.</p> <p>Jų paprašoma prisijungti prie https://www.mentimeter.com/ programėlės ir per minutę laiko lietuviškai surašyti žodžius, kurie jiems asocijuojasi su Senovės Egiptu. Mokiniai rašo, rezultatas yra matomas ekrane. Rezultatas trumpai aptariamas.</p>

<p>2 žingsnis (10 min.)</p>	<p>Mokiniai yra suskirstomi į grupes. Akcentuojama, kad į mokyklą dažnai atvažiuoja svečių iš užsienio, patys mokiniai dalyvauja mainų programose bei komunikuoja internetu, bendrauja įvairiomis temomis, todėl būtų pravartu žinoti šiuos žodžius ir angliškai. Mokinių prašoma sugalvoti savo grupės pavadinimą, kuris atsispindėtų ekrane, parašius atsakymus. Čia mokiniams akcentuojamos etikos taisyklės internete, pagarba kitam žmogui bei informacijos ir duomenų apsauga. Yra aptariama, kokiais vardais galima vadintis, kokiais neetiška, kodėl ir t.t. Mokiniams yra pateikiami žodžiai ir jų apibūdinimai anglų kalba. Mokiniai turi priskirti kiekvieną žodį apibūdinimui (<i>match the words to the definitions</i>). Mokiniams pateikiama 10 žodžių. Naudodami žodžius ir https://www.mentimeter.com/ programėlę mokiniai surašo atsakymus. Jie vėl matomi lentoje, aptariami, taisomos klaidos.</p>
<p>3 žingsnis (15 min.)</p>	<p>Mokiniams primenama, kad yra kartojama istorijos medžiaga ir tam, kad pasikartotų išsamiau, jie dalyvaus viktorinoje. Dabar naudojama https://kahoot.com/ programėlė. Prieš paskelbiant kodą mokiniams primenama, kad internete reikia elgtis saugiai ir etiškai. Mokinių prašoma dar kartą pavadinti grupes vardais, stebima, ar mokiniai saugiai naudoja duomenis, trumpai aptariami grupių pavadinimai, jų tinkamumas. Suvedę kodą mokiniai dalyvauja viktorinoje, kuri vyksta anglų kalba. Pasibaigus viktorinai yra skelbiami rezultatai, aptariami atsakymai.</p>
<p>4 žingsnis (5 min.)</p>	<p>Mokinių paprašoma vėl prisijungti prie https://www.mentimeter.com/ programėlės. Minima, kad daug istorinės medžiagos apie Senovės Egiptą jie jau pasikartojo. Tačiau yra dalykų, kurie viktorinoje paminėti nebuvo. Mokiniai turi stebėti video medžiagą „Ancient Egypt 101“ (anglų kalba, trukmė 0:20 min.) ir surašyti, kokie istoriniai faktai nebuvo paminėti viktorinoje. https://www.youtube.com/watch?v=hO1tzmi1V5g Po viktorinos aptariami mokinių atsakymai.</p>

<p>5 žingsnis (8 min.)</p>	<p>Refleksija. Primenama, kokia buvo tema, ką kartojome, kodėl tai integruota pamoka, ką išmoko, ką geriausiai prisimena. Mokinių klausiama, kodėl turime saugiai elgtis internete, kokių taisyklių turime laikytis. Mokiniai kelia rankas, atsakinėja. Vyksta įsivertinimas. Jis paruoštas „Voratinklio“ principu. http://www.ugdome.lt/kompetencijos5-8/lrankiai/voratinklis_mob/grid/index.html Mokiniams patariama įsidėti pamokos įsivertinimą į savo pažangos stebėjimo ir vertinimo aplanką.</p>
<p>6 žingsnis (3 min.)</p>	<p>Antra pamoka. Mokinių paklausiama, ką mokėsi praeitą pamoką, kokias veiklas jie atliko. Vėl skelbiama pamokos tema, tikslas, vertinimo sistema. Mokiniai sėdi grupėse.</p>
<p>7 žingsnis (5 min.)</p>	<p>Mokiniams skelbiama užduotis, kurią jie turės atlikti grupėse. Tačiau tam reikia dar kartą prisiminti istorinę medžiagą apie Senovės Egiptą. Mokiniams yra pateikiamas tekstas anglų kalba iš medžiagos, kurią jie jau yra girdėję, ir žodžiai su lietuvišku vertimu. Ant lentos, skaidrėse, yra surašyti klausimai. Mokiniai, perskaitę tekstą iš vietos, kelia rankas ir atsakinėja. Yra įsitikinama, kad mokiniai tikrai žino visus žodžius, supranta tekstą.</p>
<p>8 žingsnis (15 min.)</p>	<p>Mokiniai, dirbdami grupėse, turi sukurti dialogą ir jį pristatyti prieš klasę. Pateikiama situacija: vienas yra egiptietis, kiti – Lietuvoje gyvenantys studentai. Mokiniai turi užduoti vienas kitam klausimus, juos atsakyti bei užmegzti ryšį, kurį palaikys ateityje, naudodamiesi įvairiomis internetinėmis programėlėmis. Mokiniai kuria dialogą naudodamiesi pateiktu tekstu ir žodžiais bei savo žiniomis. Privalomas dialogo reikalavimas – padiskutuoti, kokia platforma jie naudosis, ar tai saugu, išsakyti savo nuomones, kodėl pasirinko būtent tą komunikacijos būdą ar platformą bendravimui. Kiekvienai grupei užduotis yra diferencijuojama. Vienai grupei reikia tik įrašyti į dialogą žodžius, naudojantis perskaitytu tekstu. Dialogo pabaigoje mokinių klausiama, kodėl jie pasirinko būtent tą platformą, nes būtent ją įrašyti jiems specialiai palikta pasirinkimo galimybė. Taip silpnesni mokiniai skatinami išsakyti savo nuomonę. (5 priedas) Antros grupės mokiniai turi sukurti dialogą naudodami mano pateiktus žodžius. Trečios grupės mokiniai kuria dialogą patys. Jiems žodžiai nėra pateikiami.</p>

9 žingsnis (10–15 min.)	Mokiniai pristato dialogus.
10 žingsnis (7 min.)	<p>Refleksija. Aptariamios sėkmės ir nesėkmės, mokiniai yra vertinami bei įsivertina patys naudodami Microsoft Teams „Forms“ platformą (Priedas Nr. 1 „Įsivertinimas“).</p> <p>Namų darbams mokiniai turi atlikti kartojimo testą http://www.etest.lt/index.php platformoje. Primenamos duomenų naudojimo taisyklės ir jų saugumas atliekant užduotis internete. Yra akcentuojama, kad jie turi skaityti testų pavadinimus, atlikti tik jiems skirtą testą, pasivadinti tik savo vardu ir pavarde. Aiškinama, kodėl galima naudoti savo tikrus duomenis, ar tai saugu, kodėl.</p>
Nuorodos	<p>https://kahoot.com/ (reikia registruotis)</p> <p>https://www.mentimeter.com/ (reikia registruotis)</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=hO1tzmi1V5g</p> <p>http://www.etest.lt/index.php (reikia registruotis)</p> <p>http://www.ugdome.lt/kompetencijos5-8/lrankiai/voratinklis_mob/grid/index.html</p> <p>https://forms.office.com/Pages/ResponsePage.aspx?id=fKBv2d9ffkqUfoU1X26rwPecOyOpofZGlfm4rQCikKRUMDJBS1IaWVQyMFA4SjZTUzM5R1BGRkRYWC4u</p>

Įsivertinimas

...

1. Ką naujo sužinojau pamokose? Įvardink 1-2 dalykus.

Įveskite savo atsakymą

2. Kas labiausiai nustebino pamokoje?

Įveskite savo atsakymą

3. Kokia užduotis man buvo įdomiausia?

Įveskite savo atsakymą

4. Ko man pritrūko iki maksimalaus įvertinimo balo?

Įveskite savo atsakymą

Pateikti

Bendravimas socialiniuose tinkluose

Trumpas veiklos pavadinimas	Pavojai internete
Autorius	Vaida Martyšienė
Mokykla	Klaipėdos „Ažuolyno“ gimnazija
Tema	Bendravimas socialiniuose tinkluose
Gebėjimai	Pasitikrins savo žinias apie veiklą virtualioje erdvėje, numatys savo elgesio pasekmes bei tinkamai išnaudos interneto galimybes sparčiai besikeičiančiose aplinkose.
Lygis	☐ Lengvas ☒ Vidutinis ☐ Sunkus
Amžiaus grupė	I-II gimnazijos klasės
Trukmė	90 min.
Pamokos tikslas	Pagilins savo žinias, kaip saugiai naudotis ir išlikti saugiams pokalbių svetainėse.
Įvadas	Informacijos suteikimas, kaip išlikti saugiams interneto pokalbių svetainėse. Svarbu prisiminti ir žinoti, kaip išsaugoti savo pokalbių kopijas, kur kreiptis, jeigu pastebi netinkamą bendravimą, kaip pranešti apie netinkamą elgesį pokalbių svetainėje, kaip blokuoti netinkamai besielgiančius vartotojus.
Priemonės	Įrenginys, palaikantis internetą ar WIFI ryšį. Paruošti priedus (nusiųsti kiekvienam arba atspausdinti).
1 žingsnis (10 min.)	Socialinių tinklų naudojimas gali sukelti ir tam tikrų problemų. Ką svarbu žinoti apie socialinius tinklus. Skaityti 1 priedą. Darbas grupėse. Darbas grupėse 5 min. Mokiniai skirstomi į grupes (pvz., 5). Kiekviena grupė gauna po informacinį tekstą ir jį aptarusi pristato tris svarbiausius dalykus visiems. Pristatymui 5 min.

<p>2 žingsnis (10 min.)</p>	<p>Mokiniam siūloma patikrinti turimas žinias apie asmens duomenų apsaugą. Kviečiama prisijungti ir atlikti testą (5 min.). Aptarti kaip sekėsi, ką pastebėjo, kas nustebino (5 min.). Duomenų apsaugos testas https://www.epilietis.eu/tau_ad_testas/</p>
<p>3 žingsnis (15 min.)</p>	<p>Internetas mums leidžia bendrauti greitai ir lengvai su daug žmonių vienu metu. Tačiau taip pat greitai gali pasklisti neapykantą kurstančios nuomonės ar / ir kita anonimiška mažai kontroliuojama medžiaga . Melagienos. Vaizdo įrašo peržiūra: „Andrius Tapinas apie fake news tikslus“ https://youtu.be/pmNb3qkKrkw (lietuvių kalba, trukmė 2:30 min.) Su mokiniais aptariama ir kviečiama pateikti pavyzdžių iš kasdienio gyvenimo. Patikrinti atliekamas testas, ar turi pakankamai žinių atpažinti melagienas? https://sustiprinkimuniteta.lt/pasitikrink-imuniteta/ Pateikiama informacijos ir patarimų iš kai kurių populiariausių svetainių, įskaitant tai, kas yra priimtino naudojimo pažeidimai, pranešimo problemos ir blokavimas, (2 priedas) https://www.esaugumas.lt/lt/kaip-saugiai-naudotis-pokalbiu-ir-socialiniu-tinklu-programelemis/499 .</p>
<p>4 žingsnis (10 min.)</p>	<p>Apibendrinama pamokos tema ir prašoma mokinių atlikti užduotį kitai pamokai. Atliekama refleksija I (3 priedas).</p>
<p>Tolesni veiksmai</p>	<p>Užduodama veikla kitai pamokai. Darbas grupėse. Mokiniai skirstomi į grupes (pvz., 5). Kiekviena grupė gauna užduotį rasti melagieną socialiniuose tinkluose ar žiniasklaidoje. Pateikti įmanomų būdų, kaip patikrinti informacijos realumą. Mokinių darbai pristatomi kitą pamoką. Atliekama refleksija II (4 priedas).</p>

Nuorodos	<p>Ką svarbu žinoti apie socialinius tinklus. Skaityti https://bit.ly/3ln8GJ Duomenų apsaugos testas https://www.epilietis.eu/tau_ad_testas/ Melagienos https://youtu.be/pmNb3qkKrkw Testas. Ar turi pakankamai žinių atpažinti melagienas? https://sustiprinkimuniteta.lt/pasitikrink-imuniteta/ Kaip saugiai naudotis pokalbių ir socialinių tinklų programėlėmis https://bit.ly/3oyAXDQ</p>
-----------------	--

Papildoma informacija:

Duomenų apsaugos testas https://www.epilietis.eu/tau_ad_testas/

Kaip saugiai naudotis pokalbių ir socialinių tinklų programėlėmis

<https://bit.ly/3oyAXDQ>

Leidiny. Internetas, kokio norime <https://bit.ly/33XOCg5>

SEC ir PVC parengė praktines gaires dėl interneto ir išmaniųjų įrenginių

naudojimo mokyklose ir šeimose <https://bit.ly/2JFyEQN>

LRT Aktualijų studija. Kodėl melagienos pasiekia didesnę auditoriją nei faktais
paremtos naujienos? <https://bit.ly/39V0T8B>

Būkime saugūs internete Mokymų medžiaga. <https://mokymai.vipt.lt/sites/default/files/inline-files/1Priedas.Bukime-saugus-internete.pdf>

Skaitmeninių galimybių fondo projektas 2012 - 2014 m.

<https://www.socialweb-socialwork.eu/content/sections/>

Get Safe Online *Hate Content* (Neapykantos turinys) <https://bit.ly/36i0nj3>

BENDRŪJŲ KOMPETENCIJŲ IR GYVENIMO ĮGŪDŽIŲ UGDYMAS 11_Bendruju_ kompetenciju____.pdf (smm.lt)

Priedas Nr. 1

Darbai grupėse

I grupė

Kontroliuokite viešinamą informaciją – viešinant ar skelbiant informaciją apie save socialiniame tinkle reikia suprasti, jog informacija, įdėta į socialinį tinklą, tam pa daugiau ar mažiau prieinama praktiškai visiems. Populiariausiuose tinkluose yra galimybė reguliuoti, kam paskelbta informacija yra pasiekama – visiems, tik asmenims esantiems jūsų draugų sąrašuose ir kt. Tačiau ar tikrai visi asmenys, esantys jūsų socialinio tinklo draugų grupėje, iš tiesų yra tie asmenys, kuriais dėdasi? Galbūt turite įsitraukę į kontaktus ir visiškai nepažįstamų ar galbūt realiai neegzistuojančių asmenų?

II grupė

Neviešinkite „nepatogios“ informacijos – galbūt dalyvavote vakarėlyje ir buvote nufotografuotas „nepatogioje“ padėtyje, galbūt buvote pričiuptas gražios merginos glėbyje – priešasčių ir situacijų gali būti daug, tačiau kai kuriais dalykais dailintis nėra būtina. Svarbu atsiminti – tai, kas patenka į internetą, lieka internete. Skaitmeninė informacija nėra lygi įprastai: ji gali būti kopijuojama ar platinama įspūdingais greičiais. Dažnas pavyzdys – įvairūs „Youtube“ vaizdeliai, kuriuose gali būti nepriimtino turinio – užfiksuota nusikalstama veika, neatsakingas vairavimas ar mobiliuoju telefonu užfiksuotos nuogybės. Neretai tokios medžiagos autoriai ją įkelia norėdami pasidalinti su draugais, tačiau draugai pasidalina su savo draugais ir grandinė greitais tempais ilgėja – vaizdelio autoriui suvokus savo klaidą, jis gali mėginti pašalinti įkeltą medžiagą, tačiau internautai jau būna pasidarę medžiagos kopiją ir ima ją platinti toliau.

III grupė

Pasitikrinkite, ką internetas žino apie jus – periodiškai dėl įdomumo ir naudos verta pasitikrinti, ką internetas apie jus „žino“. Tai nėra sudėtinga, tiesiog ieškokite savo vardo, pavardės ar slapyvardžio popularioje paieškos sistemoje ir įvertinkite rezultatus su mintimi, jog kiekvienas, ieškantis apie jus informacijos, matys lygiai tokius pačius rezultatus. Neretai įvairios organizacijos (pvz., mokymo, valstybės įstaigos) įkelia asmens duomenis į viešąją erdvę dėl patogumo, t.y. mokymo įstaigos gali skelbti grupių sąrašus su tvarkaraščiais ar panašiai. Todėl bet kas, susipažinęs su informacija apie jus, gali ją panaudoti saviems tikslams: pavyzdžiui, el. pašto dėžutės slaptažodžio priminimo formoje nurodėte slaptą klausimą „Kokį universitetą

aš baigiau?“ Įsilaužėlis, paieškojęs informacijos internete, tikėtina, ras atsakymą ir gaus priėjimą prie jūsų el. pašto.

IV grupė

Nespauskite įtartinų nuorodų – įsilaužėliai platina nuorodas į kenkėjiškus tinklalapius naudodami ir socialinius tinklus. Pavyzdžiui, jūsų socialinio tinklo draugo kompiuteris buvo užkrėstas kenkėjiška programine įranga. Kenkėjiška programinė įranga gali pasinaudoti jūsų draugo socialinio tinklo paskyra tam, kad plisėtų toliau – t.y. paskelbti žinutę draugo vardu su nuoroda, kurią „verta pamatyti“. Kitas kenkėjiškos programinės įrangos plitimo kelias socialiniuose tinkluose yra įvairių apgaulingų funkcijų siūlymas – „paspauskite šią nuorodą ir matykite, kas peržiūrėjo jūsų profilį“, „paspauskite šią nuorodą ir pamatykite paslėptas draugų nuotraukas“ ir t.t.

IV grupė

Susireguliuokite socialinio tinklo nustatymus – kiekvienas socialinis tinklas siūlo įvairius profilio nustatymus, apibrėžiančius, kas ir kokia apimtimi gali matyti jūsų viešąją informaciją. Papildomai, esant tokiai galimybei, naudokite saugų SSL ryšį socialiniam tinklui pasiekti. Be to, nepamirškite atsijungti nuo savo paskyros, ja pasinaudoję svetimame ar viešame kompiuteryje, o dar geriau, ja naudotis tik savo kontroliuojamame kompiuteryje bei tinkle.

Priedas Nr. 2

Kaip saugiai naudotis pokalbių ir socialinių tinklų programėlėmis

Išmaniesiems įrenginiams skirtos pokalbių programėlės, kurios leidžia vartotojams greitai ir patogiai dalintis informacija, sėkmingai konkuruoja su SMS žinutėmis ir mobiliojo ryšio telefoniniais pokalbiais. Šios programėlės suteikia galimybę siųsti neribotą žinučių, nuotraukų, vaizdo bei garso įrašų kiekį. Tačiau šios programėlės vartotojams suteikia ne tik patogumą, bet ir sukelia papildomų asmeninių duomenų bei asmeninio privatumo apsaugos rūpesčių. Plačiau apie tai, kaip saugiai naudotis pokalbių programėlėmis, rasite žemiau pateiktose nuorodose.

Kaip saugiai naudotis programėle „Instagram“

<https://tinyurl.com/y77p5lg7>

Kaip saugiai naudotis pokalbių programėle „Viber“

<https://tinyurl.com/y84swu99>

Kaip saugiai naudotis pokalbių programėle „WhatsApp“

<https://tinyurl.com/yb5qzu4q>

Kaip saugiai naudotis pokalbių programėle „Facebook Messenger“

<https://tinyurl.com/y9hfej3b>

Kaip saugiai naudotis pokalbių programėle „Snapchat“

<https://tinyurl.com/y864wt27>

Šaltinis

<https://www.esaugumas.lt/lt/kaip-saugiai-naudotis-pokalbiu-ir-socialiniu-tinklu-programelemis/499>

Priedas Nr. 3

Refleksija I

Vienas mokinys pasako svarbiausią žodį, kuris susijęs su pamokos tema, jo paties darbu pamokoje. Ir paprašo bet kurio kito mokinio pasakyti sakinį su tuo žodžiu. Sakinį pasakęs mokinys įvardija savo svarbiausią žodį ir pakviečia kitą mokinį pasakyti sakinį su tuo žodžiu ir t. t.

Priedas Nr. 4

Refleksija II

Ką pavyko atlikti?	
Kokius darbo rezultatus galiu pademonstruoti?	
Ką atradau / sužinojau atlikdamas užduotį, rinkdamas informaciją?	
Mano darbo sėkmės?	
Kas padėtų mano darbą patobulinti ir padaryti jį sėkmingesnį?	
Ar pasiekiau tai, ką buvau užsibrėžęs?	
Ką sužinojau atlikęs šį darbą?	
Kokie veiksmai buvo naudingiausi? Kodėl?	
Kaip pakeis mano gyvenimą tai, ko išmokau?	
Kokia informacija, patirtimi galėčiau pasidalyti su kitais?	

Interneto nauda ir grėsmės

Trumpas veiklos pavadinimas	Interneto privalumai ir pavojai
Autorius	Virginija Kašėtienė
Mokykla	Klaipėdos suaugusiųjų gimnazija
Tema	Interneto nauda ir grėsmės
Gebėjimai	Socialiniai ir pilietiniai gebėjimai, kritinio mąstymo ugdymas
Lygis	☐ Lengvas ☒ Vidutinis ☐ Sunkus
Amžiaus grupė	9–10 klasė
Trukmė	2 pamokos
Pamokos tikslas	Žinos ir kritiškai vertins interneto privalumus ir jame slypinčius pavojus. Mokės naudotis internetu taip, kad nepakenktų sau, savo sveikatai.
Įvadas	Daugelio žmonių didžioji dalis gyvenimo – nuo socialinio bendravimo, darbo, pokalbių, laisvalaikio planavimo, apsipirkimo iki finansų planavimo – yra perkelta į internetą. Kartu su naujomis interneto teikiamomis galimybėmis atsiranda ir tam tikros grėsmės, ypač pavojingos jaunam žmogui: įžeidinėjimai, grasinimai socialiniuose tinkluose, sukurti fiktyvūs profiliai, elektroninės patyčios, pavogti elektroninio pašto ar feisbuko prisijungimo duomenys, susitikimai su interneto draugais, priklausomybė nuo kompiuterio ir pan. Jaunam žmogui labai svarbu gauti informacijos, kuri padėtų atpažinti ir išvengti pavojų.
Priemonės	Lipnūs lapeliai, dideli (A3) lapai, spalvoti rašikliai (flomasteriai), klėjai, projektorius, parengti užduočių lapai (matrica su kortelėmis (kiekvienai grupei)), testas (kiekvienam mokiniui), tekstas (kiekvienai grupei)).

<p>1 žingsnis (7 min.)</p>	<p>Minčių lietus. Interneto privalumai. Kiekvienam mokiniui išdalinama po keletą (6–8) lipnių lapelių ir paprašoma ant jų užrašyti, kokie, jų nuomone, yra interneto teikiami privalumai. Mokiniai, nurodę kuo internetas yra naudingas, lapelius suklijuoja lentoje (sugrupuoja pasikartojančias mintis).</p>
<p>2 žingsnis (15 min.)</p>	<p>Darbas grupėse. Interneto privalumų kritiškas įvertinimas. Mokiniai suskirstomi grupėmis po 4–5 ir pateikiama užduotis: „Savo grupėse aptarkite ir kritiškai įvertinkite interneto teikiamus privalumus pateikdami argumentų (bent 2–3), kodėl iš pirmo žvilgsnio atrodantis naudingas dalykas taip pat gali turėti ir tam tikrų minusų (kelti tam tikrų pavojų, sunkumų)“ (pvz., informacijos gausa – privalumas, pavojus – kaip informacijos sraute nepaklusi ir atsirinkti patikimą informaciją (pateikti patarimų, kaip tai padaryti). Šį darbą mokiniai atlieka ant didelių (A4) popieriaus lapų rašydami spalvotais rašikliais. Po 1–2 mokinius iš grupės atliktą užduotį pristato. Darbai aptariamai ir apibendrinami.</p>
<p>3 žingsnis (9 min.)</p>	<p>Filmo „Bakalėjos parduotuvė“ („To Pantopoleion“, Graikija, 2013) peržiūra (subtitrai lietuvių kalba, trukmė 9:58 min.) https://www.youtube.com/watch?v=ceSUuKMr4xo</p>
<p>4 žingsnis (15 min.)</p>	<p>Filmo aptarimas. Pokalbis-diskusija. Remiantis filmu ir savo gyvenimiška patirtimi, įvardijami ir aptariamai internete slypintys pavojai. Jie užrašomi lentoje.</p>

<p>5 žingsnis (15 min.)</p>	<p>Grupinė užduotis. Rizikų ir grėsmių matrica. Mokiniai suskirstomi grupėmis po 4–5. Kiekviena grupė gauna didelį lapą su nubraižyta matrica ir paruoštas korteles su svarbiausiais matricos žodžiais (1 priedas „Grupinė užduotis – rizikų ir grėsmių matrica“). Mokiniai turi suskirstyti pateiktas rizikas į dvi grupes: rizikos, susijusios su turiniu, ir rizikos, susijusios su kontaktais internete. Abiejų sričių rizikos gali kilti arba iš paties vartotojo elgesio, arba jos gali būti sukeltos kitų vartotojų elgesio. Mokiniai į matricą įkljuoja „rizikas ir grėsmes“ ir sukuria savo matricą. Atlikus užduotis aptariamas mokinių pasirinkimas. Kortelių paaiškinimai ir užduoties medžiaga – faile „Priedas1_Gresmiu_ir_riziku_matrica_Kasetiene.pdf“ Šaltinis Social Web - Social Work - Stiftung Digitale Chancen (socialweb-socialwork.eu)</p>
<p>6 žingsnis (6 min.)</p>	<p>Testas „Ar esi priklausomas nuo kompiuterio?“ Mokiniams išdalinamas testas (2 priedas „Ar esi priklausomas nuo kompiuterio?“) ir paprašoma pažymėti jiems tinkamus atsakymus, tam kad įsivertintų, ar turi priklausomybę nuo kompiuterio.</p>
<p>7 žingsnis (3 min.)</p>	<p>Paskaita. Priklausomybės nuo interneto kriterijai. Mokiniai supažindinami su psichologės Joung (1996) priklausomybės nuo interneto kriterijais. (3 priedas „Priklausomybės nuo interneto kriterijai“)</p>
<p>8 žingsnis (15 min.)</p>	<p>Inscenizacija. Priklausomybės nuo kompiuterių gydymosi kursas. Mokiniams pateikiamas tekstas „Priklausomybės nuo kompiuterių gydymosi kursas“ (4 priedas „Priklausomybės nuo kompiuterių gydymosi kursas“) ir paprašoma pagal jį suvaidinti situaciją. Šaltinis Navaitis G., Rakalas R., Savukynas V. ir kt. Interneto gidas. Vilnius: Viešosios politikos strategijų centras, p. 217–218. 2008.</p>

9 žingsnis (5 min.)	Refleksija. Mokinių paprašoma pratęsti mintį: <i>„Kad nepakenktume savo sveikatai naudodamiesi internetu, reikia...“</i> ir atsakyti į klausimus: <ol style="list-style-type: none"> 1. Kokių žinių jie įgijo šioje pamokoje? 2. Kaip jie gebės pasinaudoti įgytomis žiniomis ir gebėjimais?
Tolesni veiksmai	Apibendrinami rezultatai
Nuorodos	Filmas „Bakalėjos parduotuvė“ („To Pantopoleion“, Graikija, 2013) https://www.youtube.com/watch?v=ceSUuKMr4xo Testas „Ar esi priklausomas nuo kompiuterio?“ http://klase.puslapiai.lt/klases-valandele/saugus-internetas/priklausomybe-nuo-kompiuterio-testas/ Rizikų ir grėsmių matrica (užduoties failas). „Priedas1_Gresmiu_ir_riziku_matrica_Kasetiene.pdf“

Priedas Nr. 1

Grupinė užduotis. Rizikų ir grėsmių matrica

Lektorius ant konferencinio popieriaus nubrėžia matricos ašis ir užrašo ašių pavadinimus.

Ašys yra:

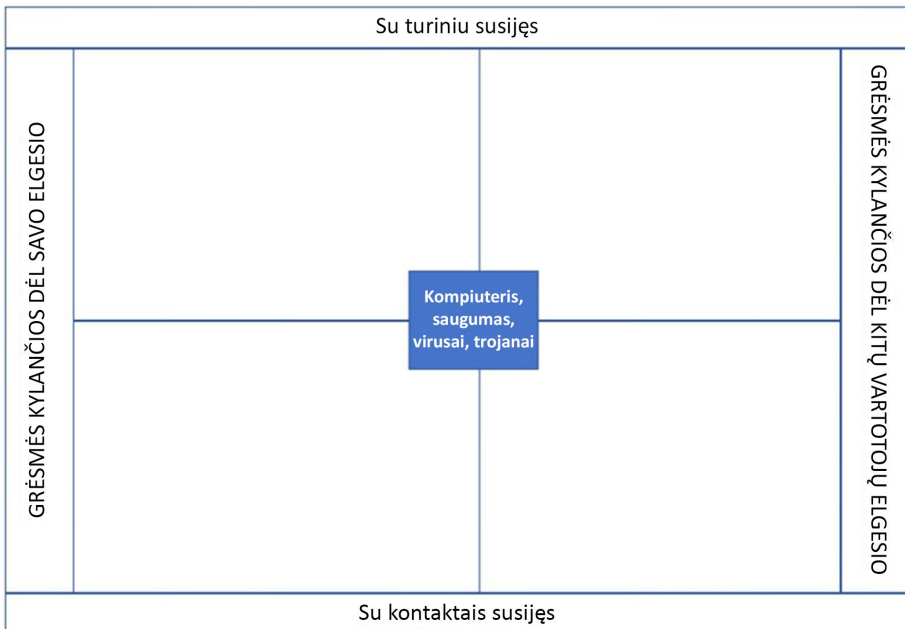
- Šiaurėje – susijusios su turiniu.
- Pietuose – susijusios su kontaktais.
- Vakaruose – grėsmės, kylančios iš paties vartotojo elgesio.
- Rytuose – kylančios iš kitų vartotojų elgesio.

Dalyviai gauna paruoštas korteles su svarbiausiais matricos žodžiais ir suskirsto korteles rizikas į dvi grupes: rizikos, susijusios su turiniu, ir rizikos, susijusios su kontaktais internete.

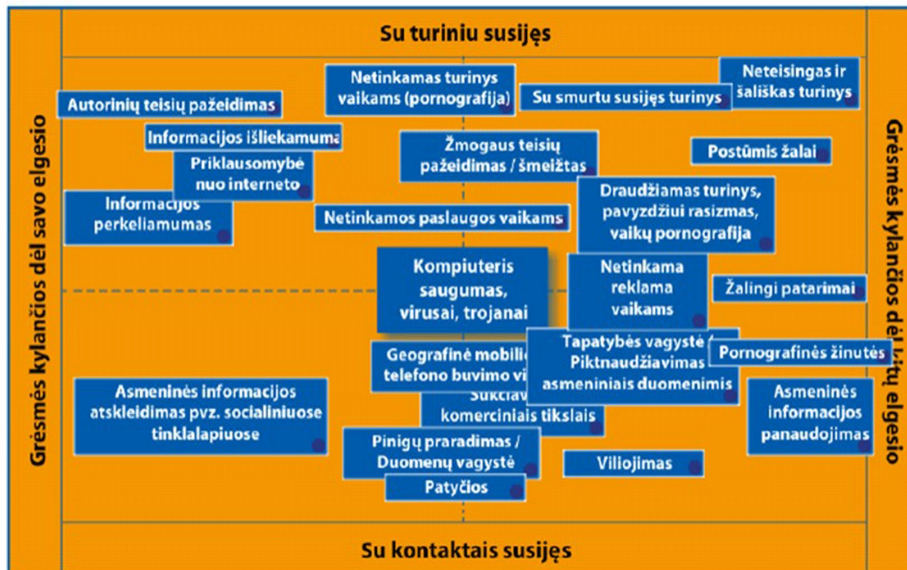
Abiejų sričių rizikos gali kilti arba iš paties vartotojo elgesio, arba jos gali būti sukeltos kitų vartotojų elgesio.

Dalyviai į matricą įrašo / įklijuoja „rizikas ir grėsmes“ ir sukuria savo matricą.

Atlikus užduotį, lektorius palygina ją su YPRT matrica, pateikta skaidrėje.

Pagal užduoties autorius taip turėtų atrodyti užpildyta matrica

Matricos kortelės (atspausdinamos ir sukarpomos)

<p><i>Asmeninės informacijos atskleidimas</i></p>
<p><i>Netinkamos paslaugos vaikams</i></p>
<p><i>Geografinė mobiliojo telefono buvimo vieta</i></p>
<p><i>Tapatybės vagystė / Piktnaudžiavimas asmeniniais duomenimis</i></p>
<p><i>Pornografinės žinutės (angl. Sexting)</i></p>

<i>Netinkamas vaikams turinys (pornografija)</i>
<i>Su smurtu susijęs turinys</i>
<i>Draudžiamas turinys, pavyzdžiui, rasizmas, vaikų pornografija</i>
<i>Neteisingas ir šališkas turinys</i>
<i>Žmogaus teisių pažeidimas / šmeižtas</i>
<i>Netinkama vaikams reklama</i>
<i>Informacijos išliekamumas</i>
<i>Informacijos perkeliamumas</i>
<i>Postūmis žalai</i>

<i>Autorinių teisių pažeidimas</i>
<i>Žalingi patarimai</i>
<i>Priklausomybė nuo interneto</i>
<i>Pinigų praradimas / Duomenų vagystė (ang. Phishing)</i>
<i>Sukčiavimas komerciniais tikslais</i>
<i>Viliojimas</i>
<i>Asmeninės informacijos panaudojimas (profilis)</i>
<i>Patyčios</i>

Europos Sąjungos bendrai finansuota
Europos infrastruktūros tinklų priemonė

Šaltinis

Social Web - Social Work - Stiftung Digitale Chancen (socialweb-socialwork.eu)

Priedas Nr. 2

Testas „Ar esi priklausomas nuo kompiuterio?“

1. Kaip dažnai žaidi kompiuterinius žaidimus?
 - a) kiekvieną dieną – 3 balai;
 - b) kas antrą-trečią dieną – 2 balai;
 - c) kai neturiu kuo užsiimti – 1 balas.
2. Kiek valandų praleidi žaisdamas kompiuteriu?
 - a) 2-3 valandas ir daugiau – 3 balai;
 - b) valandą arba dvi (užsižaidžiu) – 2 balai;
 - c) maksimum valandėlę – 1 balas.
3. Ar pats išjungį kompiuterį?
 - a) kol kompiuteris neperkaito arba kol tėvai neištraukia jungiklio iš rozetės, arba kol neužmiegu prie kompiuterio, arba kol pradedu nebeskirti spalvų, arba kol paskausta nugarą, arba išvis neišjungiu – 3 balai;
 - b) kada kaip, kartais pats išjungiu kompiuterį – 2 balai;
 - c) pats ir savo noru išjungiu – 1 balas.
4. Jei turi laisvo laiko, tu jį skiri...
 - a) žinoma, kad kompiuteriui, kam gi daugiau?! – 3 balai;
 - b) priklauso nuo situacijos (galiu ir prie kompiuterio prisėsti) – 2 balai;
 - c) tikrai ne šitai „dėžei“ – 1 balas.
5. Ar esi praleidinėjęs pamokas ar kitus užsiėmimus vardan to, kad pasėdėtum prie kompiuterio?
 - a) taip, praleisdavau- 3 balai;
 - b) buvo keletą kartų, kad praleisčiau, bet tai nebuvo svarbūs dalykai – 2 balai;
 - c) ne – 1 balas.
6. Ar dažnai galvoji apie kompiuterį ar apie kompiuterinius žaidimus?
 - a) taip, nuolat – 3 balai;
 - b) keletą kartų per dieną prisimenu – 2 balai;
 - c) retai, beveik nepagalvoju – 1 balas.
7. Ką tau reiškia kompiuteris?
 - a) viską arba beveik viską – 3 balai;
 - b) daug reiškia, bet yra ir daugiau dalykų, kurie man ne mažiau svarbūs – 2 balai;
 - c) nieko svarbaus nereiškia – 1 balas.

8. Sugrįžęs namo, tu pirmiausiai....
- a) sėdi prie kompiuterio – 3 balai;
 - b) kaip kada – galiu ir prie kompiuterio prisėsti – 2 balai;
 - c) na, jau tikrai nesėdu prie kompiuterio – 1 balas.

Susumuokite rezultatus:

Nuo 8 iki 12 balų: norma.

Nuo 13 iki 18 balų: priklausomybės nėra, tačiau yra būtina skirti daugiau laiko vaikui ir atkreipti dėmesį į jo užsiėmimus.

Nuo 19 iki 24 balų: priklausomybė nuo kompiuterio, būtina kreiptis į šeimos psichologą.

Informaciją parengė: psichologė Laura Bratikaitė.

<http://www.seimospsychologas.lt/>

Priedas Nr. 3

Priklausomybės nuo interneto kriterijai

(Joung, 1996)

1. Susirūpinimas internetu galvojimas apie ankstesnę veiklą internete ir kitos numatymas.
2. Reikia vis daugiau laiko praleidžiamo internete kad būtų pasiektas pasitenkinimas.
3. Yra pasikartojantys bandymai kontroliuoti sumažinti ar nutraukti naudojimąsi internetu.
4. Mažinant interneto naudojimąsi atsiranda nutraukimo simptomai neramumas susierzinimas depresija.
5. Internete praleidžiama daugiau laiko nei buvo ketinta.
6. Dėl interneto rizikuojama prarasti svarbius santykius darbą akademinės veiklos ar karjeros.
7. Meluojama šeimos nariams terapeutui ar kitiems kad būtų nuslėptas įsitraukimo į internetą lygis.
8. Internetas naudojamas kaip būdas pabėgti nuo problemų ar išvengti disforinių nuotaikų bejėgiškumo kaltės nerimo ar depresijos.

Priklausomybės grėsmės:

- **Tarpasmeninė** – padidėjęs vienišumas; įsipareigojimų šeimai ir kasdienių darbų apleidimas; sumažėjęs socialinis aktyvumas.
- **Sveikatos** – padidėjęs depresijos ir nerimo lygis; miego ciklų sutrikimai – vėlesnis užmigimas ir pabudimas;
- **Profesinė ir akademinė** – 30% laiko darbe prarandama dėl interneto, naudojamo ne darbo reikalais; sumažėja akademiniai rodikliai, krenta motyvacija.

Kas yra labiausiai pažeidžiamas?

- Intravertai;
- Vieniši;
- Stokojantys emocinių ir socialinių įgūdžių;
- Nauji vartotojai;
- Jaunesni, ypač paaugliai;
- Studentai;
- Maištaujantys, turintys ypatingas, nestandartines vertybes;
- Turintys žemą gebėjimą toleruoti nuobodžią veiklą;
- Mieliau pasirenkantys veiklą, atliekamą vienetvėje.

Kas internetą daro patrauklų?

- **Stimuliuojantis turinys: interaktyvi veikla, pilnaverčio dalyvavimo iliuzija.**
Dėl intensyvios stimuliacijos esą patrauklūs ir azartiniai lošimai, priklausomybė nuo kurių yra visuotinai pripažinta.
- **Prieinamumas: paprasta pasiekti, maži kaštai.**
Pats dalyvavimas stimuliuojančioje ir įdomioje veikloje nereikalauja iš žmogaus nei ypatingo fizinio aktyvumo, nei didesnių finansinių išlaidų, o gaunama patirtis yra tiek pat patraukli, kaip ir analogiška realiame gyvenime.
- **Saugumas: neverbalinės informacijos stoka, anonimiškumas.**
Jaučiamasi laisvai ir elgiamasi drąsiai, nes niekas negali žmogaus nei matyti, nei realiai pakenkti.
- **Didesnis suvokiamas intymumas; mažesnis suvokiamas atmetimo pavojus.**
Čia greitai užsimezga ir audringai plėtojasi artimi santykiai, kurie dažnai stokoja tikro gilumo.

Priedas Nr. 4

Priklausomybės nuo kompiuterių gydymosi kursas

Viską užverkite. Nustatyta tvarka pabaikite savo kompiuterio operacinės sistemos darbą. Išjunkite kompiuterio, monitoriaus, spausdintuvo ir modemo maitinimą. Toliau aprašytais žingsniais atkurkite ryšį su išoriniu pasauliu.

Pirmas žingsnis. Atverkite langą ir įkvėpkite gaivaus oro. Dėmesio! Spalvų kontrasto ir ryškumo reguliuoti jūs negalėsite. Taip pat negalėsite paveikti aplinkos garso lygio! Priimkite viską taip, kaip yra. Triukšmai nepašalinami, viskas perduodama tiesiogiai.

Antras žingsnis. Ženkite keletą žingsnių per kambarį. Tai, kas juda po jumis, yra jūsų kojos. Nebijokite, kol kas viskas gerai.

Trečias žingsnis. Apsišvalgykite, ar nėra ko nors, kas juda šalia jūsų. Pamėginkite priartėti ir užkalbinti. Klaviatūros tam nereikia! Jums atsakė? Jei taip, būkite ypač atsargus, jūs ne forume ar IRC. Prieš ką nors pasakydamas gerokai apgalvokite – dabar bet koks įžeidimas gali sąlygoti fizinį sužalojimą!

Ketvirtas žingsnis. Pamėginkite vartoti maistą. Tad atidarykite visų spintelėlių dureles. Jei atidarius užsidegė šviesa, vadinasi, jūs radote šaldytuvą. Pažvelkite vidun, ar yra ten ko nors valgoma. Prieš ką nors suvartojant kaip maistą prašom atkreipti dėmesį į galiojimo terminą.

Penktas žingsnis. Dabar išeikite iš namų, kad pripildytumėte spintelę, kurios viduje užsidega šviesa (procesas vadinamas „apsipirkti“). Dėmesio! Jeigu jums viskas atrodo svetima, kreipkitės į ką nors, kad palydėtų iki maisto prekių parduotuvės. Stebėkite viską, kas dedasi aplinkui – visi automobiliai tikri, gatvę reikia kirsti tik tada, kai ji tikrai tuščia. Kad ir kaip būtų neįtikėtina, dabar jūs turite tik vieną gyvybę. Naujo žaidimo pradžia negalima. Taip pat neberasite pardavėjo su gyvybę gražinančiu gėrimu.

Šeštas žingsnis. Jei grįžtantį pasitiks maži vaikai, nuolat kartojantys „Tėti, tėti!“ arba „Mama, mama!“, tai gali būti jūsų vaikai. Taip, maži nenaudėliai jūsų prisiminimuose buvo daug mažesnio dydžio... Nors nieko baisaus, jums tereikia prisiminti, kokie jų vardai, ir jūs vėl greitai prie jų priprasite.

Septintas žingsnis. Kai vėl grįšite namo, patogiau įsitaisykite fotelyje, tik jokiais būdais ne tame, kuris yra prie jūsų kompiuterio! Va ir puiku, jūs beveik įveikėte šią užduotį. Dabar pabandykite perskaityti keletą knygos puslapių. Knygos – tai tokie stori sunkūs daiktai, kuriuos galima atsiversti. Kai kuriose iš jų netgi galima rasti gražių margų paveikslėlių. Pastebėjote, kad jas skaitant jūsų makaulėje (tenai, viršuje) kažkas ėmė veikti? Tai vadinama „mintimis“. Jos kyla beskaitant. Ir dar. Nemėginkite spaudinėti pirštų puslapio kampelyje, kai ją perskaitėte iki galo: daugia-lypė terpė buvo vakar, o dabar reikia puslapius vartyti rankomis.

Iš pradžių skaityti daugiau negu dešimties puslapių nereikėtų. Padėkite knygą į šalį, bet netoli. Dabar kreipkitės į asmenį, kuris kraipo galvą sėdėdamas kampe. Įtikinkite ją (jį), kad jums viskas gerai ir jūs norite pasitaisyti. Pirmosiomis dienomis jums vis tiek netikės, bet laikykitės! Parduokite savo modemą ir vietoje jo nupirki- te akvariumą. Jis funkcionuoja panašiai kaip jūsų ekrano užsklanda. Tai bus pirmas ryškus pagerėjimo požymis!

Navaitis G., Rakalas R.,
Savukynas V. ir kt. Interneto gidas.
Vilnius: Viešosios politikos strategijų centras,
p. 217-218. 2008.

Kurkime saugų bendravimą socialiniuose tinkluose.

Integruota vaizdo klipo kūrimo pamoka

Trumpas veiklos pavadinimas	Kaip nesieltgi socialiniuose tinkluose
Autorius	Vita Mikšienė, Rasa Dementavičienė, Modestas Mastavičius
Mokykla	Karaliaus Mindaugo profesinio mokymo centras
Tema	Kurkime saugų bendravimą socialiniuose tinkluose. Integruota vaizdo klipo kūrimo pamoka.
Gebėjimai	Gilinti saugaus internetinių socialinių tinklų naudojimo gebėjimus.
Lygis	☐ Lengvas ☐ Vidutinis ☒ Sunkus
Amžiaus grupė	16–18 m.
Trukmė	6 pamokos po 45 min.
Pamokos tikslas	Supažindinti mokinius su saugaus bendravimo socialiniuose tinkluose galimybėmis, jų tykančiais pavojais, akcentuojant galimas bendravimo skatinamas grėsmes. Sukurti filmą apie tai, kaip elgtis socialiniuose tinkluose.
Įvadas	Pamoka skirta skaitmeniniam raštingumui lavinti (elgesys internete), siekiant pabrėžti galimas grėsmes, atsirandančias bendraujant socialiniuose tinkluose su nepažįstamaisiais.
Priemonės	Kamera, mikrofonas, diktofonas, kompiuteris, programinė įranga.

1 žingsnis (20 min.)	Žinių apie saugų internetą perteikimas mokiniams. Kokius asmeninius duomenis galima skelbti internete ir kokios gali laukti pasekmės paviešinus per daug asmeninės informacijos. Diskusija su mokiniais, kurios metu bus išvardinti pavojai, slypintys socialiniuose tinkluose.
2 žingsnis (40 min.)	Siužeto, scenarijaus rašymas. Mokiniai diskutuos, išgrynins įvairius atvejus, pagal kuriuos bus sukurtas scenarijus filmukui, kaip nereikia elgtis socialiniuose tinkluose.
3 žingsnis (50 min.)	Personažų kūrimas. Mokiniai kurs personažus, atsižvelgdami į diskusijos rezultatus. Personažai atspindės šiuolaikinius pavojus socialiniuose tinkluose.
4 žingsnis (60 min.)	Grimavimas, siužeto pagal sukurtą scenarijų filmavimas.
5 žingsnis (100 min.)	Vaizdo klipo montavimas, eksportavimas, peržiūra, aptarimas tarp kūrybinės grupės narių.
Tolesni veiksmi	Sukurto vaizdo klipo viešinimas, aptarimas kitose klasėse. Saugus elgesys internete – kokios gali būti pasekmės paskelbus asmeninę informaciją internete.
Nuorodos	https://www.auguinternete.lt/lt/patarimai/irankiu-sarasas/saugaus-elgesio-internete-taisykles https://app.clipchamp.com/login

Idėjos ugdymui: kaip atskleisti saugesnio interneto temas

Redagavo Steponas Mažrimas
Maketavo Birutė Vilutienė